

Tisdagen den 14 april

Kl. 13.00–15.54
18.00–18.38

---

§ 1 Aktuell debatt om tillgång till statlig service i hela landet

*Aktuell debatt om
tillgång till statlig
service i hela landet*

Anf. 1 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Det sprids nu en oro i landet över vilken utveckling den nya vänsterregeringen driver fram. Ett batteri av jobb- och företagsfientliga förslag är nu på väg att genomföras.

Ett tecken i tiden är att vi häromveckan kunde läsa om att nio skatteverkskontor läggs ned. Det är i Värnamo och Hudiksvall, i Enköping och Simrishamn. Vi talar om inte om yttersta glesbygd eller avfolkningsbygder utan om mindre och livskraftiga samhällen runt om i Sverige vilkas möjlighet att leva och växa steg för steg undermineras.

Den är en tragisk trend som tyvärr känns helt logisk utifrån regeringens agenda. Sverige har en regering som avvecklade Landsbygdsdepartementet och tillsatte en stadsutvecklingsminister. Det är en regering där finansminister på allvar tycks mena att ROT-företaget Målaren i Luleå ska flytta för att bygga bostäder i de större städerna.

Det är ingenting annat än en miljardrullning från små företag på landsbygden till byggjättarnas fickor i de större städerna. Det är klassisk socialdemokratisk flyttlasspolitik uppdaterad för 2010-talet. Det bidrar inte till bibehållen service och livskraftiga samhällen i hela landet.

Landsbygden begär inte det omöjliga. Den begär inte särbehandling eller särskilda förmåner. Det enda landsbygden begär är att regeringen ska se till att det finns möjlighet att bo, driva företag och kunna jobba och att det ska kunna finnas statlig service tillgänglig där precis som här.

Det är därför Centerpartiet har begärt denna aktuella debatt om hur servicen nedmonteras i hela landet. Regeringen måste ta av sig skygglapparna och se den stora potential som finns runt om i landet.

Min förhoppning var att möta landsbygdsministern i denna debatt eftersom frågeställningen är så tydligt kopplad till dennes portfölj. Jag hoppas nu att Sven-Erik Bucht som landsbygdsminister lyssnar på den här debatten.

Anf. 2 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Bakom oss ligger åtta år med en regering bestående av Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet. För ett drygt år sedan, i mars 2014, sammanfattade den dåvarande regeringen sina insatser på det förvaltningspolitiska området sedan 2006 i en skrivelse till riksdagen.

I skrivelsen gör den förra regeringen bedömningen att utvecklingen i myndigheternas lokala service i huvudsak är positiv. Man är nöjd med situationen som den är och pekar på att det är varje enskild myndighet som är bäst lämpad att bedöma om och var den behöver vara lokalt närvarande.

Jag har ett mycket stort förtroende för våra myndigheter och deras ledningar. Den förra regeringen avsåg sig helhetsansvaret för utvecklingen. Låt mig därför vara tydlig: Staten ska hålla ihop vårt samhälle, inte splittra det.

I den kommande debatten är det viktigt att komma ihåg att i frågan om statlig service och statlig närvaro har utvecklingen stått still i åtta långa år. Låt mig korrigera: Utvecklingen har gått bakåt.

I ett land med Europas snabbaste urbaniseringstakt hade det varit rimligt om den tidigare regeringen åtminstone gjort något för att följa utvecklingen. I stället valde den att vara passiv. Det kommer inte att råda något tvivel om att den nuvarande regeringen väljer en annan inriktning.

Under de två mandatperioder den borgerliga regeringen styrde blev de statliga jobben fler i exempelvis Stockholms län men minskade kraftigt i andra. I Annie Lööfs Jönköpings län försvann 297 statliga jobb 2006–2014, och i Ulf Bergs Dalarnas län försvann hela 506 statliga jobb under samma period, för att bara ta några exempel. Listan kan göras längre.

Herr talman! Frågan om hela Sveriges utveckling är förvisso större än att enbart handla om de statliga jobben. Det är därför desto värre att den förra regeringen på fler punkter har bedrivit en politik som ökat den regionala klyftan.

Den regering Annie Lööf satt i gick emot en enig parlamentarisk utredning om det kommunala skatteutjämningsystemet och införde en moderatmiljard speciellt riktad till de rikaste kommunerna i Sverige, de allra flesta i Stockholms län. Det är dags att göra om och göra rätt, Annie Lööf. Detta särskilda bidrag ska fördelas på ett mer rättvist sätt.

På motsvarande sätt kommer vi, till skillnad från den förra regeringen, att ta initiativ till en fördjupad dialog om myndigheternas lokalisering. Det är uppenbart att det finns behov av mer helhetstänk i staten. Myndigheterna är redan i dag skyldiga att samverka. Det gäller också vid lokaliseringsbeslut.

Det är inte ändamålsenligt om enskilda myndigheter förändrar sin organisation utan hänsyn till om andra myndigheter på samma ort också drar ned på sin lokala närvaro. Därför ser regeringen ett behov av en tydligare styrning av myndigheternas lokalisering. En ansvarstagande regering ser till att hela landet håller ihop.

Regeringen kommer inom kort att ge Statskontoret i uppdrag att följa upp hur statliga myndigheters beslut om lokalisering påverkar service och närvaro i hela landet. Utifrån detta underlag är jag beredd att tydliggöra de principer som gäller för myndigheternas lokalisering. Det måste råda en balans mellan effektivitet och närvaro. Det kan tyckas uppseendeväckande att den sortens helhetsbild och initiativ har saknats de senaste åren. Tidigare regering har helt enkelt inte varit intresserad.

Det är min bestämda uppfattning att regeringen har ett övergripande ansvar för den statliga servicen och närvaron. Därför behöver utvecklingen av myndigheternas lokalisering följas upp på ett mer samlat sätt än i dag. Därför behöver också dialogen med myndigheterna fördjupas i dessa

frågor jämfört med hur det har fungerat under de senaste åtta åren. Vårt land ska även fortsättningsvis bygga på sammanhållning och tillit.
(Applåder)

Anf. 3 ULF BERG (M):

Herr talman! Det är intressant att höra statsrådet konstatera att allt ont beror på den förra regeringen. Det gör mig naturligtvis orolig. Då kommer vi inte att lösa den problematik som finns.

Jag blev politiskt aktiv för 30 år sedan. Även om vi kallar detta för en aktuell debatt kan jag ge ett vittnesmål från min hemkommun Avesta i södra Dalarna där det hela tiden har försvunnit statliga jobb.

Det började med postsorteringen som försvann från Krylbo. Skatteverket har försvunnit. Åklagarmyndigheten har försvunnit. På den gamla goda tiden – jag är polis – kom åklagaren ned till oss som jobbade ute och kunde ge oss direktiv som en del i brottsbekämpningen.

Jag kommer ihåg en gång när vi hade fått tag på en person som var på väg in i en sommarstuga som den inte var ägare till och som hade lite stöldgods i bilen. Personen blev anhållen, och vi klarade ut ytterligare ett brott. Jag kan garantera att det inte sker i dag. Den närheten finns inte. Här finns det mycket att göra när det gäller den delen.

Där välkomnar jag att statsrådet tydligt säger att man behöver se över var statliga jobb ska finnas. I Dalarna finns bra exempel där man för många år sedan har utlokaliserat Vägverket och Trafikverket till Borlänge. Det har varit otroligt gynnsamt för Borlänge och de arbetstillfällena som är där.

Vi är många som tycker att våra ungdomar ska åka till universitet och högskola och studera. Det är jättebra, speciellt på orter där de inte finns. Det är klart att ungdomar ska komma ut och studera. Men det är ett stort problem, för i bästa fall kommer man tillbaka när man är mogen för äldreomsorgen i sin hemkommun.

Jobben finns nämligen inte. De akademiska jobben försvinner, och här har staten ett ansvar. Om jag fortsatt håller mig i mitt hemlän är Ludvika ett av de kontor som är aktuella. Förra mandatperioden var det skattekontoret i Mora som fick flytta till Falun, och nu är det Ludvika i nästa steg. När hon får jobb som ingenjör på ABB i Ludvika är det klart att det vore perfekt om han kunde få jobb på Skatteverkets kontor i Ludvika, för att de ska slippa transporter och liknande. Staten har alltså ett väldigt stort ansvar för hur det här ska gå till.

Jag kan också se hur polisen sakta men säkert har blivit centraliserad. Jag har en kollega som jobbar uppe i Arjeplog. Det kanske är någon här som inte riktigt vet var det ligger; det ligger norr om Norrtull, ca 100 mil bort. Blå linjen slutar betydligt tidigare, så det går ingen tunnelbana dit heller. Där uppe finns det kanske polis i Luleå på nätterna.

Hur gör då polisen när någon ringer in och talar om att de har sett en misstänkt rattfyllerist i Arjeplog och man inte har någon patrull? Man har ingen beredskap, ingenting. Jo, man sysslar med kreativ bokföring. Man ser till att det i händelserapporten står "Kontroll person/fordon". Då är det inte prio ett. Man kan inte skriva "misstänkt rattfyllerist", för det vore prio ett. Då syns det att man inte har skickat en bil.

Det är klart att staten har ett otroligt ansvar för att de som bor ute i landsbygd, och även de som bor där det är färre invånare än i landsbygd, har tillgång till polisiär närvaro när brottet är framme. Jag ska inte säga att

staten lägger bördor på kommuner, men staten är jättebra på att ställa krav på dem. Det är en översiktsplan, och det kan vara en räddningstjänstplan. Därför vet folk ungefär hur lång tid det tar innan räddningstjänsten kommer om utedasset börjar brinna där hemma. Men om den dubbla nöden drabbar en när man sitter där, så att det blir fråga om ett överfall mot person, när kommer polisen om man ringer? Är det någon som kan visa mig planen där det finns en idé för när polisen ska komma om ett brott begås? Nej, för den finns inte.

Staten, det vill säga vi som sitter och bestämmer i denna kammare – plus naturligtvis regeringen, som har huvudansvaret – har sett till att man nu har ett verktyg. Vi har *en* polismyndighet. Utnyttja det verktyget så att vi kan se till att man får polisiär närvaro över hela den geografiska ytan och inte bara i storstäderna! Människor som bor på landsbygden har lika stor rätt till trygghet som människor som bor i städer. Jag kan säga att jag säkert bor betydligt tryggare här i centrala Stockholm. Många tycker att det är otäckt, men så är det inte.

Det finns alltid väldigt mycket vi har att jobba med. Jag ska i mina kommande inlägg återkomma till att jag inte tror att staten ordnar allt, men låt mig avslutningsvis i detta inlägg konstatera att urbaniseringen i Sverige nästan är av världsklass. Vad beror det på? Jo, människor gör precis det vi har bestämt. Vi höjer fordonsskatter, bensinskatter och annat och talar om att de ska sluta åka bil. Jaha, men ursäkta – där jag bor måste man ha två bilar. Det är dyrt.

Till slut inser familjen att man kan göra lite avdrag för arbetsresor. Allt annat blir dock dyrt, som att åka till affären och skjutsa barnen till hockey- eller fotbollsträningen. Föreningen hemma i byn har nämligen lagt ned, så man måste åka till centralorten. Det blir dyrt. Till slut inser man, när man räknar debet och kredit, att det blir billigare att flytta till stan. Ibland gör alltså folk som politiken bestämmer. Därför måste vi ha en ny politik på området.

(Applåder)

Anf. 4 ANDERS FORSBERG (SD):

Herr talman! Även jag vill börja med att tacka Centerpartiet för initiativet till den här debatten, som alltså handlar om tillgången till statlig service i hela landet. Det är intressant att Centerpartiet har valt att väcka debatten, och jag ser med tillförsikt fram emot att ta del av vad allianspartierna ska kunna åstadkomma i så kallad död opposition som de inte lyckades åstadkomma under åtta års regeringsinnehav.

Herr talman! Från Sverigedemokraternas sida ser vi positivt på landsbygdens inneboende kraft och tillgångar. Samtidigt kan vi inte förneka de problem som finns, inte minst vad gäller avfolkning och tillgång till arbete och service på landsbygden. I dag lever, bor och verkar ungefär 1,4 miljoner svenskar på landsbygden. Dessa människor bidrar till en levande och livskraftig landsbygd genom sitt värv inom till exempel jord- och skogsbruk eller tillverkningsindustrin. Dessutom ser vi en växande landsbygdsturism, vilket i sig har en positiv effekt på både sysselsättning och befolkning.

En god infrastruktur är en viktig faktor, då fysisk och digital kommunikation är nödvändiga förutsättningar för en regional tillväxt. Sverigedemokraterna anser att staten bör ha en aktiv roll vad gäller

regional tillväxt. I ett samspel mellan det offentliga och det privata ligger utmaningen inte i att fördela en kaka utan i att få den att växa. Olika styrmedel som regler, skatter och subventioner är viktiga insatser, men man kan inte lösa de stora utmaningarna på längre sikt.

Målsättningen måste vara att skapa de förutsättningar som behövs för en stabil och hållbar tillväxt för företag och för att våra medborgare ska kunna bo och verka i landets alla regioner. För att uppnå denna målsättning krävs ett flertal åtgärder när det gäller offentlig och kommersiell service i hela landet, en god infrastruktur och utlokalisering av statliga myndigheter.

Herr talman! En förutsättning för en levande landsbygd är god tillgång till offentlig service. Under två decennier har vi sett den offentliga servicen på landsbygden försämrats beträffande utbud, kvalitet och tillgänglighet. Det gäller främst den statliga servicen, som i sin tur påverkar det privata utbudet av tjänste- och varuservice. För att kompensera för detta har myndigheterna utökat möjligheterna att till exempel använda internet eller telefon för att utnyttja servicen, vilket för många kanske är ett fullgott alternativ. Det finns dock många människor i vårt land som av olika skäl inte kan eller vill använda en dator.

Vi i Sverigedemokraterna är oroade över denna utveckling och vill stärka medborgarservicen genom ökad samverkan, till exempel genom lokala servicepunkter eller medborgarkontor. Fysiska möten kan ibland av praktiska skäl inte åstadkommas, men man kan inom ramen för dessa mötesplatser och med hjälp av modern teknik verka för personliga möten på distans. Det kan ge alla medborgare likvärdig tillgång till service.

Herr talman! Infrastruktur handlar inte enbart om transportmöjligheter utan omfattar även teknisk infrastruktur för kommunikation, såsom bredband. Behovet av tillgång till god infrastruktur för kommunikation blir i dag allt större, och den ambitionsnivå som finns – att 90 procent av hushållen ska ha tillgång till snabbt bredband 2020 – är inte tillräcklig. Tyvärr lär landsbygden sannolikt höra till dem som står kvar bland de utelämnade 10 procenten. Att utelämna 10 procent av Sveriges hushåll är att ha alltför lågt ställda mål, anser vi. Vi vill därför höja ambitionsnivån och förnya breddbandsstrategin.

Herr talman! Sedan den ekonomiska krisen på 1990-talet finns det en generell trend att bankerna tar mindre risker vid företagslån. Det kanske är sunt i sig, men det drabbar företag på avfolkningsorter särskilt hårt. När det gäller industrifastigheter kräver bankerna generellt en högre säkerhet och i stort sett ett större eget kapital vid investeringar. Vi anser att företag som på affärsmässigt goda grunder har för avsikt att expandera inte ska behöva stoppas av detta dilemma.

Sverigedemokraterna föreslår också att en landsbygdsfond byggs upp, och för att finansiera detta vill vi höja mineralersättningen till totalt 5 procent av det värde som bryts. Av detta skulle 1,5 promille tillfalla markägaren, och återstående skulle tillfalla en statlig fond som skulle syssla med utveckling och sysselsättning på landsbygden.

Herr talman! Ett starkt näringsliv med både små och större företag är viktigt för en framgångsrik region, ur många perspektiv. Det skapar såväl arbetstillfällen och köpkraft i som skatteintäkter till en kommun. Småföretagen har stått för en stor del av skatteintäkterna till och köpkraften i en kommun, och de har även stått för sysselsättningstillväxten

under tidigare högkonjunkturer. De kommer att spela en nyckelroll också i fortsättningen. En framgångsrik regionalpolitik måste därför bygga på en näringspolitik som inriktar sig just på företagen och småföretagarna.

Vi vill minska lönekostnaderna och den administrativa bördan, och vi vill helt avskaffa den allmänna löneavgiften för samtliga företag med upp till nio anställda. Det skulle innebära att över 300 000 småföretag undantogs från den allmänna löneavgiften, och tillsammans med det kraftigt lindrade sjuklöneansvaret skulle det innebära stora möjligheter för de små företagen att växa sig större och anställa fler.

Herr talman! ”Principen om att hela Sverige skall leva är mycket viktigt för Sverigedemokraterna.” Jag citerar ur vårt principprogram.

I slutändan är regionalpolitik en ideologisk fråga, för som ett social-konservativt och nationalistiskt parti betonar vi vikten av en solidarisk fördelningspolitik mellan regioner såväl som mellan grupper i samhället. Nationell solidaritet ur olika aspekter bidrar till en sammanhållning kring gemensamma värden som i slutändan skapar goda normer och värderingar i nationen. Vi vill motverka rotlöshet. Vi vill ge människorna redskap för att kunna bo kvar i sin hembygd, där generation efter generation har levt och verkat. Graden av samhörighet är högre i mindre orter, anser vi, vilket är positivt, för dagens extrema fokus på individen och mångkulturen leder endast till ensamhet, splittring och normupplösning.

Anf. 5 EMMA NOHRÉN (MP):

Herr talman! Vi är här i dag för att på Centerns initiativ debattera nedmonteringen av statlig service. Jag välkomnar debatten – den är välbehövlig – men hade kanske föredragit konstruktiva samtal i stället.

Jag måste också säga att det är modigt av Centern att efterfråga en sådan här debatt, då facit för landsbygden efter de senaste åtta åren, när de här suttit med och styrt, är minst sagt dystert. Vi får väl säga att ledamoten Ulf Berg var lite mer försiktig. Redan i landsbygdsdebatten tidigare i år, i februari, erkände han att Moderaterna kanske inte hade världens bästa landsbygds politik men att de var på uppsving.

Det är inte så konstigt att den här landsbygdsdebatten och frågan om statliga jobb har kommit upp. Under de åtta borgerliga åren centraliserades tusentals statliga jobb bort från landsbygden till förmån för staden. Vi hörde tidigare hur statsrådet redogjorde för att drygt 800 jobb från Annie Lööfs och Ulf Bergs hemlän har försvunnit, medan vi har fått över 2 400 jobb i Stockholm. Lägg därtill att var sjätte landsbygdsskola och var tionde biblioteksfilial har stängts ned i landet och att flera regionala högskolor har fått minska eller helt enkelt stänga. Det finns inte längre högskolor i Hässleholm, Härnösand och Skara efter Alliansen politik. Det får inte bli mer av detta.

Den borgerliga politiken har varit ganska förödande för landsbygden. Den nedmonterade infrastrukturen kan bli svår att reparera. Även om jobben kommer ute i landet – vi satsar stort på gröna jobb i hela landet – ska det mycket till för att en familj ska flytta ut till en bygd där skolan redan är stängd, affären ligger flera mil bort och organiserade fritidsaktiviteter är en utopi. Därför välkomnar jag den här debatten och hoppas att vi alla tillsammans kommer att jobba aktivt för att landsbygds politiken ska bli hållbar och att vi får en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar landsbygds politik. Och vi måste göra det nu.

I och för sig är vi här för att prata om statlig service i landet, och vi får skilja på frågor om myndigheternas service och frågor som rör sysselsättning eller antalet arbetstillfällen på en ort. Men jag tror inte att det ena utesluter det andra, och även om det är statlig service som vi ska diskutera måste vi få komma in på landsbygdsfrågor. Utan aktiv landsbygdspolitik blir det inga fler invånare kvar som kan nyttja den statliga servicen.

Nu, efter åtta år med allianspolitik och till råga på allt en regering som regerar på en alliansbudget, har vi problem. Under den förra regeringen har det inte funnits en samlad bild vad gäller den statliga närvaron i hela landet. Det har inte funnits ett helhetstänk. Myndigheterna har inte fått några tydliga signaler om att de ska ha närvaro i hela landet. Men det får de nu. Som ministern sa kommer vi att ge Statskontoret ett uppdrag. Det kommer att innebära en förändring.

Centern har hittills varit duktig på att rada upp problemen. Men jag ser inga förslag. Ledamoten Annie Lööf skrev i en debattartikel i helgen att de ”vill stoppa nedmonteringen av offentlig service, sänka kostnaderna för företagen på landsbygden och satsa på att bygga ut vägar och järnvägar. Och inte minst vill vi förbättra mobil- och surfäckningen i hela landet.”

Vem vill inte det? Har Centern bra förslag är inte jag den som säger nej. Men jag ser ingenting, hur ni vill göra detta. Men det har vi. Vi vill stoppa nedmonteringen av statlig service, och därför kommer Statskontoret att få i uppdrag att titta över hur lokalisering påverkar, hur myndigheter kan utlokaliseras. Vi gör också satsningar i budgeten på det som Annie Lööf räknar upp. Vi satsar till exempel 3,25 miljarder inom ramen för landsbygdsprogrammet för en bredbandsutbyggnad till 2020. Lägg därtill de 1,2 miljarderna från regionalfondsprogrammen i norra Sverige. Ni ville satsa på järnväg. Det gör vi redan nu i vårbudgeten. Det är 620 miljoner kronor i år och 1,24 miljarder per år därefter. Det är klimatsmart, ger jobb och är bra för hela Sverige.

Om vi fortsätter på det kommer det också i hela landet att finnas pengar att söka till lokala klimatinvesteringar. I år kommer det att vara 125 miljoner och därefter 600 miljoner per år. Det kommer att kunna användas till ökad kollektivtrafik, cykelbanor, laddinfrastruktur för elfordon, utbyggnad av fjärrvärme, biogasanläggningar och andra innovativa tekniska lösningar. Det ger klimatsmarta jobb i hela Sverige. Metanreduceringsstödet skapar också både jobb och en hållbar framtid.

Något som också kommer att gynna landsbygden är hårdatsningen på skötsel och skydd av svensk natur. Det är 430 miljoner i år till Kiruna, bara i år, och sedan fortsätter vi. Lägg därtill andra satsningar, 2 miljarder på fler lärare i skolan. Det ger jobb till hela Sverige.

Anledningen till att man bor där man bor är lika många som det finns människor som bor där de bor. Det behövs vissa förutsättningar för att man ska kunna bo, leva och verka i ett modernt samhälle. Där har vi politiker en roll att spela.

Vi i den här regeringen tar ansvar för att vi ska kunna göra det. Vi får dock inte stoppa vårt arbete där, utan vi kommer att behöva sätta på landsbygdsglasögonen och se hur våra beslut påverkar samhället inte bara fördelningspolitiskt utan också regionalfördelningsmässigt. Jag är glad över att ingå i en regering som har parollen ”ett Sverige som håller ihop”. För att lyckas kommer vi också att ha en landsbygdspolitik.

(Applåder)

Anf. 6 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Till att börja med kan jag meddela både Miljöpartiet och Socialdemokraterna att till landsbygdsprogrammet på ungefär 36 miljarder och regionalfondsprogrammet på drygt 20 miljarder har Centerpartiet och jag förhandlat vartenda öre. Det är viktigt för jobb, tillväxt och utveckling i hela landet, inte minst i gles- och landsbygder.

Sedan vill jag meddela Miljöpartiet och Socialdemokraterna att en av de enskilt viktigast anledningarna till centraliseringen av myndigheter i Sverige är den proposition om omorganisering av Försäkringskassan som Socialdemokraterna och Miljöpartiet lade fram när de satt i regering förra gången och som de röstade ja till. Centerpartiet röstade vid det tillfället nej.

Herr talman! Allt börjar med jobben. Oavsett om vi pratar om Skellefteå, Simrishamn eller Stockholm är svaret detsamma: Utan jobben stannar orten. Fler jobb och nya jobb är vad som behövs, för det är i växande företag som jobben växer fram. Det kan låta som världens mest självklara sak och något som alla skriver under på. Vi har tidigare i debatten hört civilministern och inte landsbygdsministern prata om hur viktigt detta är. Men om vi alla i den här kammaren kan enas om att det är jobben som skapar livskraftiga samhällen oavsett storlek har vi också en måttstock på vad som skapar jobb och vad som inte skapar jobb.

Regeringen gillar att prata om jobben och gillar att prata om landsbygden. Men det är inte socialdemokratiska nyord, strategier, kommissioner, presskonferenser och Powerpointpresentationer som skapar jobben och företagen och därmed ser till att upprätthålla servicen i hela landet. När dagen är slut och Stefan Löfvens industrikansler har gått hem från Rosenbad kommer flitens lampa att lysa över alla de småföretagare i hela landet som håller landsbygden levande. Det är där tillväxten skapas. Det är där de nya idéerna växer fram. Det är där jobben skapas. Därför handlar det om en politisk vilja att ge dem rätt förutsättningar.

Låt oss gå igenom vilken politisk vilja regeringen har visat prov på under sitt första halvår, för det är det och inget annat som påverkar om det blir plus eller minus på jobbskaparens konto.

Regeringen vill höja löneskatten på ungas arbete med 16 miljarder kronor. För en av landsbygdens viktigaste näringar, besök och turism, innebär det en kostnad på 36 000 kronor per år att ha en ung anställd. Skapar det jobb på landsbygden? Regeringen undersöker nu om det går att lägga ned Bromma flygplats, navet i Sveriges regionalflyg. Skapar det jobb på landsbygden?

ROT-avdraget är en reform som har ungefär dubbelt så stort folkligt stöd som den sittande regeringen fick i valresultatet. Det ska nu nästan halveras. Reformen har skapat 44 000 jobb. Finansministerns svar på frågan om vad ROT-företagen nu ska göra var att de ska flytta till Stockholm och bygga bostäder. Skapar det jobb på landsbygden?

Regeringen vill genomföra en bensinskattehöjning som antas bli 224 procent på 30 år, samtidigt som man inte kompenserar genom att sänka en enda skatt på inkomster och företag – ingen grön skatteväxling utan en mörkröd skattehöjning. Skapar det jobb på landsbygden?

Det finns ett ordspråk som kärnfullt sammanfattar väldigt mycket i politiken: Du är inte vad du säger, du är vad du gör. Ardalan Shekarabi säger att han är en man som värnar om landsbygden, men det är han inte, för han gör det inte. För Ardalan Shekarabis del är det ord utan innehåll, tomt prat utan substans.

Den politik som regeringen nu bedriver med massiva skattehöjningar visar med all önskvärd tydlighet att landsbygden är en vit fläck. På punkt efter punkt slår regeringens förslag mot jobb och företagande, och de slår särskilt hårt mot landsbygden.

Nio skatteverkskontor ska flytta till de större tätorterna. Arbetsförmedlingen aviserar att man kommer att lägga ned 100 – en tredjedel – av sina kontor. Trafikverket lägger ned fyra ledningscentraler och kommer nu inte att finnas norr om Gävle – bara för att ta tre exempel.

Detta görs med Ardalan Shekarabis goda minne. Det finns nämligen en förordning från 2007 – och lyssna nu, socialdemokrater – som glasklart säger att myndigheter ska beakta möjligheter till decentralisering. Ett statsråd i regeringen har också mycket stora möjligheter att styra myndigheter genom de regleringsbrev som man utfärdar.

I går berättade Ardalan Shekarabi att regeringen ska ge Statskontoret i uppdrag att utreda hur myndigheters lokalisering kan styras hårdare. Det är en fin ambition, men redan i dag finns det, som sagt, en förordning från 2007 som glasklart säger att myndigheter ska beakta möjligheten till decentralisering.

Göm inte ert ansvar bakom ett uppdrag, regeringen! Risken är att det i praktiken blir en sammanställning av hur det ser ut i dagsläget, medan regeringens flyttlasspolitik blir verklighet. Uppdraget är säkerligen väl menat, men det gör inte att effekterna av regeringens välriktade skattehöjningar blir mindre allvarliga för landsbygden.

Jag vill ställa en fråga till regeringen och Ardalan Shekarabi: När det gäller den nedläggningsvåg bland statliga myndigheter som har skett under de senaste sex månaderna – jag kommer tillbaka till exakt vilka i mitt nästa inlägg – kommer regeringen att göra om och göra rätt?

(Applåder)

Anf. 7 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! I åtta år hade Centerpartiet makten över landsbygdsministerposten. Det var mycket prat och lite verkstad. Det kändes snarare som en enda lång matresa genom Sverige. I dag verkar man ha glömt det. Under Centerpartiets och de andra borgerliga partiernas åtta år vid makten har statliga jobb totalt sett ökat med 5 700 arbetstillfällen, men i mindre kommuner har jobben samtidigt minskat med ca 4 000 arbetstillfällen. Dessa arbetstillfällen har i stället koncentrerats till större kommuner. Det betyder att de stora kommunerna som har fått 10 000 statliga jobb är vinnare. Förlorarna finns i de små kommunerna på landsbygden. Man kan ställa sig frågan vem det är som gömmer sig.

Samtidigt är det välkommet att Annie Lööf och Centerpartiet har vaknat. Det innebär att vi politiker tillsammans kan göra skillnad för landsbygdens bästa i stället för att gräva ned oss i ett skyttegravsrigg.

För mig blev Centerpartiets nya linje uppenbar i torsdags när man i finansutskottet såg till att de borgerliga partierna ställde sig bakom Vänsterpartiets förslag om att regeringen innan sommaren ska komma

med ett förslag om hur kontanthanteringsfrågan ska lösas. I det ögonblicket såg Annie Lööfs partikamrat det goda i förslaget snarare än var det kom ifrån.

Värre var det med ledamöterna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna. Dessa partier har verkligen slagit dövörat till när det gäller utvecklingen på landsbygden där bankkontor efter bankkontor slår igen kontanthantering och där vi varje vecka får rapporter om bankomater som tas bort.

Sedan 2010 har det blivit drygt 500 färre bankkontor som inte hanterar kontanter hos Swedbank, Nordea och SEB. I dag har tar endast vartannat svenskt bankkontor emot dig om du vill sätta in pengar på ditt konto. Sverige ligger också i EU:s bottenliga när det gäller tillgången till bankomater samtidigt som möjligheterna att ta ut kontanter ur dessa har minskat kraftigt. Detta får ju konsekvenser.

Små företag blir inte av med sina dagskassar, utan de tvingas förvara dem på osäkra ställen. När företagen väl kan sätta in dem får de göra det till höga avgifter. Även äldre och personer med funktionsnedsättningar drabbas hårt, likaså föreningar som bedriver verksamheter som bingo, lotteriförsäljning och annan försäljning. Lägg därtill alla människor som av integritetsskäl inte vill använda kort eller de människor som inte ens får något kort på grund av att de är överskuldssatta eller inte har något personnummer, som till exempel asylsökande.

Tillgången på kontanter har blivit en skillnad mellan stad och land. Hur många mil landsbygdsbor tvingas åka för att kunna ta ut kontanter vågar ingen sia om. I dag har 130 000 människor mer än två mil till sin närmaste bankomat och av dessa är 40 000 personer 65 år eller äldre. Denna skrämmande utveckling har fått många att reagera, vilket lett till att kontantupproret har startat. Trycket i frågan är stort.

När jag och Ulla Andersson skrev på Aftonbladets debattsida om kontanter delades artikeln 8 000 gånger. I min inkorg har jag den sista veckorna fått över 300 mejl och i min telefon kommer det ofta samtal från personer som beskriver vad utvecklingen innebär för dem. Det är därför dags att riksdagen att agerar.

I det norska Stortinget har man inte gjort det svårt för sig. I deras finansföretagslag har det skrivits in att banker ska i samförstånd med kundens förväntningar och behov motta kontanter från kunden och göra dem tillgängliga för kunden i form av kontanter. Svårare än så är det inte. I Norge är samtliga partier från vänster till höger överens om att denna lag nu ska införas. Jag tror att vi i Sverige skulle kunna uppnå samma sak.

Herr talman! När det gäller de statliga jobben på landsbygden kan jag inte annat än välkomna ministerns besked om att Statskontoret nu får i uppdrag att ta fram en samlad bild över utvecklingen. Det är kanske inte så konstigt att ministern kan lämna detta besked då det i morgon kommer att presenteras en budget från regeringen som man har förhandlat fram med Vänsterpartiet.

För varje gång som regeringen får frågor om vad man gör för landsbygden kan man enkelt hänvisa till sådant man har fått införhandlat av Vänsterpartiet. För egen del är jag också glad över ministerns omsvängning och tydliggörande till myndigheterna.

När jag och statsrådet Ardalan Shekarabi debatterade min interpellation om statliga jobb på landsbygden här i kammaren den 13 mars i år var

det tydligt att ambitionen fanns där från ministern, men att verktygen i verktygslådan saknades. I dag har flera av dessa verktyg presenterats. Det tycker jag är bra. Jag tror också det är dags att sprida ut fler statliga myndigheter från Stockholms län genom utlokalisering till andra orter i landet.

Samtidigt behöver regeringen vidta fler åtgärder. Framför allt måste de statliga bolagen förstå att de är hela Sveriges bolag. Att detta förtydligande behövs blev väldigt tydligt när den statliga banken SBAB skickade ut 200 brev till kunder norr om Dalälven och uppmanade dem att byta bank eller att riskera försämrade lånevillkor. SBAB var inte intresserade av dem längre som kunder. SBAB anser sig inte längre vilja ha kunder på landsbygden och i de mindre städerna. Banken vill i stället inrikta sig på expansiva regioner kring Stockholm, Göteborg och Malmö, samt högskole- och tillväxtorter i södra Sverige.

SBAB skriver: "Vårt uppdrag och vårt ansvar är att ge kunderna bästa service och samtidigt uppfylla ägarens lönsamhetskrav", enligt kundbrevet. Vänsterpartiet reagerade starkt på SBAB:s agerande, men tyvärr gjorde inte närings- och innovationsministern det. Han meddelade i stället när vi ställde en skriftlig fråga till honom om SBAB:s agerande: "Jag har därför inte för avsikt att vidta några åtgärder."

Det är för mig en märklig åsikt. De statliga bolagen äger vi tillsammans. I statliga bolag är vi inte bara kunder, vi är ju ägare också. Då borde det vara självklart att alla ägare ska kunna erbjudas samma service oavsett var i landet man bor. Det är sådana här exempel som SBAB:s brev som skapar irritation och konflikt mellan land och stad.

Anf. 8 SAID ABDU (FP):

Herr talman! Ärade ledamöter! Jag växte upp i Dalsland och Västra Götaland. Det var där grunden för mitt företagande lades. Jag har verkat i den svenska glesbygden och med egna ögon sett globaliseringens effekter. Den har utmanat gamla näringar och gett upphov till nya. Det är inte dåligt, även om jag ibland kan sakna det gamla bilföretaget där jag en gång började på verkstadsgolvet.

Det är så det är när vi lever i en öppen värld präglad av frihet och marknadsekonomi. Det ska vi vara glada för och inte hemfalla åt gamla tiders protektionism eller nationalism. Vi lever alla i samma samhälle och då måste det samhället hållas ihop. Eller som buddhisterna i Indien säger: Vasudhaiva kutumbakam, vi är en familj.

Herr talman! Folkpartiets politik utgår från att människor och företag ska vilja bo och verka i hela landet. Då måste vi garantera varje individ möjlighet att förverkliga sig själv oavsett i vilken del av landet personen verkar. Med dagens digitala lösningar och god infrastruktur är det möjligt.

Offentlig service kan upprätthållas på många sätt. I framtidens Sverige kommer det att behövas mer effektiva och flexibla lösningar för att ge invånarna en likvärdigt god samhällsservice. Det kan röra sig om offentliga servicekontor eller lantbrevbärare som inte enbart har med sig post utan även medicin.

För att ge stad och land verktyg för hållbar tillväxt och utveckling behövs bra politik för företagande samt satsning på samhällsservice och infrastruktur. Bredbandet är i dag en lika viktig del av infrastrukturen som el- och vägnäten. Här måste vi inom det offentliga ta vårt ansvar. Om

företagen inte kan lita på att staten ställer upp för dem, oavsett var i landet de verkar, kommer osäkerheten att leda till minskade investeringar, minskad sysselsättning och ökat utanförskap.

Herr talman! Myndigheterna ska finnas till för medborgarnas och de jobbskapande företagens behov. Dock finns det inget egenvärde i att utlokalisera myndigheter för att distribuera offentliga tjänster jämnt över landet. Det är ett omvänt perspektiv som inte gynnar de små företagen, där fyra av fem nya jobb skapas. Men, herr talman, när likvärdigheten i skolan hotas, när medborgare tvingas lämna sin hembygd för att samhället lämnat dem i sticket eller när de som arbetar i företagen tvingas resa miljontals för att polisanmäla ett brott undermineras tilltron till det samhälle som vi är en del av. Det är en oacceptabel utveckling.

Herr talman! Den 1 januari slogs 21 länspolismyndigheter ihop till en nationell myndighet med sju polisregioner. Min hembygd Dalsland tillhör Polisregion Väst med Göteborg som huvudort. Men Dalsland är stort och avståndet till Göteborg ännu större. För mig som företagare och för invånarna i Dalsland är det viktigt att kunna känna att stöd och kompetens finns hos polisen på min hemort. Trygghetspolitiken går dock inte ut på att vi ska ha ett visst antal poliser. Det handlar om att skapa ett samhälle där medborgare kan känna sig trygga, där vi kan gå ut utan att känna oss rädda, där vi vet att polisen kommer. Då spelar den lokalt närvarande polisen en avgörande roll.

Verklig lokalförankring kräver långsiktighet och är grunden för att både kunna förebygga brottslighet och klara upp brott som begås. För att kunna värna de lokala brottsoffren, antingen det är i Åmål eller Mellerud, räcker det inte med att spetskompetensen finns i Göteborg. Om det fallerar fallerar snart tilltron till samhället.

Jag kommer att fortsätta att kämpa för en lokal polis som tillförsäkrar trygghet i samhällets alla delar. Utan lokal förankring kommer vi inte att långsiktigt klara av att minska brottsligheten så att företagaren får vara företagare och medborgaren medborgare i sin vardag.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag säga att en fungerande infrastruktur är central för tillväxtpotentialerna på landsbygden. En av de mest avgörande faktorerna för näringslivet i min hemort och min hemregion är affärsflyget. De regionala flygplatserna, som drivs av staten, är viktiga symboler för att vårt land byggs samman och att den statliga servicen kommer alla till del.

Som jobbskapande företagare vet jag hur viktigt flyget är för Sverige. Sverige är ett stort land med långa avstånd mellan landsändarna. För att möjliggöra affärer, kundmöten och tillväxt måste landet byggas samman. Tack vare flyget kan företagare i Trollhättan träffa affärspartner i Ängelholm och Sundsvall samma dag. Nyckeln till detta är Bromma flygplats. Den hotas nu av osäkerhetsregeringen och därmed även de övriga regionala flygplatserna.

I december reste jag hem till norra Älvsborg och besökte min hembygds luftventil för företagande och sysselsättning, Trollhättan-Vänerns flygplats. Jag träffade flygplatschefen och chefen för ett lokalt flygföretag som trafikerar Brommalinjen. De berättade att Brommalinjen står för all reguljär trafik. 80 procent av linjens passagerare reser i jobbet. Det är ingen fantasi. Om nedläggningen av Bromma blir verklighet hotas jobb och företagande i min hembygd. Staten skulle på

ännu ett område lämna medborgarna i sticket. Det om något vore en nedmontering av statens närvaro runt om i landet.

Frågan är vad regeringen avser att göra när det gäller nedmonteringen av statens närvaro i landet. Dessvärre vet vi svaret, och det ser inte bra ut för landets företagsamma individer.

Anf. 9 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr talman! Jag vill inleda med att säga hur bra det är att vi har den här debatten i riksdagen i dag och passa på att tacka Centern för att de tog initiativet till den.

Dessa frågor diskuteras kanske inte så flitigt i Stockholm eller i andra större städer, men jag kan garantera att diskussionen är livlig ute i landet. Skulle man lita på mediebilderna vore klyftan mellan centrum och förort den största i Sverige. Jag menar att klyftan mellan stad och landsbygd är större. Tyvärr är det alltför få som är medvetna om det, och det är ett stort problem.

Vart fjärde år återkommer frasen Hela Sverige ska leva i den politiska debatten för att sedan ganska så fort försvinna från dagordningen. Vi kan se konsekvenserna. Landsbygden avfolkas och den offentliga servicen försvinner sakta men säkert. Som kommunstyrelsens ordförande i Ödeshög har jag under åtta år sett det på nära håll. Utgångspunkten är att behoven styr vilken service staten ska tillhandahålla. Under många år har trenden varit att landsbygden avfolkas och urbaniseringen tilltar. Även inom regionerna koncentreras befolkningen alltmer till tätorterna.

Herr talman! Vi måste börja från början. Landsbygdens överlevnad hänger självfallet samman med att människor även i fortsättningen har möjlighet att bo och verka där. Den nuvarande regeringen gör vad den kan för att försvåra det. Inte minst gäller det Miljöpartiet, ett parti vars stöd tenderar att öka ju längre bort från landsbygden det befinner sig. Om landsbygden avfolkas kommer såklart också den statliga servicen att i allt större utsträckning minska alternativt skötas via nätet, vilket vi vet fungerar dåligt runt om i landet.

Egentligen kan inget av våra partier svära sig fritt från ansvar. Visst, ungdomar flyttar dit där jobben finns. Politiken kan inte kommendera fram arbete. Politiken kan heller inte tvinga människor att bo på vissa platser, tack och lov för det, vill jag tillägga. Men väljarna har rätt att förvänta sig att politiken bidrar till lösningar, inte tvärtom som nu är fallet med den rödgröna regeringen.

Vad gör regeringen? Jo, höjer diesel- och bensinskatten. Man blir sugen på att citera Göran Persson när han talade om Miljöpartiets ”pubertala trofépolitik”. De skattehöjningar som jag nämnde slår nämligen oproportionerligt hårt mot människor som bor på just landsbygden. Ett annat förslag är kilometerskatten. Vad säger vi om den? Den drabbar direkt människor som bor och har sina företag på landsbygden.

Lika märkligt är det att Miljöpartiet behandlar Bromma flygplats som en storstadsangelägenhet medan vi i Alliansen inser att det är en fråga för kommunikationerna i hela landet. Bromma flygplats är lika viktig för exempelvis lulebor och gotlänningar som för stockholmarna.

Regeringen vill också göra det allt dyrare att anställa unga, unga som kanske fått sitt första arbete i någon lanthandel eller hos någon mjölkbonde. De blir straffade. På vilket sätt bidrar det till en mer levande

landsbygd? Det är helt obegripligt och en mycket dålig landsbygdspolitik. Vi måste ge förutsättningar för att hela Sverige ska leva.

Kristdemokraterna ger några förslag på hur vi ska kunna ändra detta. Säkert har ingen missat att Kristdemokraterna tagit fram flera förslag inom integrations- och migrationspolitiken. Ett förslag gäller kollektivtrafik för fungerande arbetsmarknadsregioner. För att underlätta för nyanländas etablering, men också för att minska arbetslösheten i stort, behövs flera fungerande arbetsmarknadsregioner utanför storstadsområdena. Vi vill att trafikhuvudmännen ska möjliggöra arbetspendling mellan orter där det finns bostäder respektive jobb. Det handlar om sträckor där det i dag är begränsad efterfrågan på kollektivtrafik men där det finns en potential för flera aktörer att samarbeta över kommungränser för att matcha lediga bostäder med arbetstillfällen.

En bättre trafikplanering möjliggör för nyanlända att etablera sig i hela Sverige. Det innebär att kommuner med god arbetsmarknad som i dag har mycket hög mottagning kan avlastas genom att asylsökande och nyanlända kan bo i kringliggande kommuner. Det bör också leda till lägre offentliga kostnader för boende, eftersom befintliga bostadsbestånd kan utnyttjas bättre. Statligt stöd till kollektivtrafiken med denna inriktning bör övervägas.

Herr talman! Sverige har inte råd att bli ett tudelat land. Stad och landsbygd är och ska vara två sidor av samma mynt, två delar som är ömsesidigt beroende av varandra.

(Applåder)

Anf. 10 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Det verkar finnas ett behov av att för ordningens skull påminna Annie Lööf om att Centerpartiet ingick i regeringen mellan 2006 och 2014 och att denna regering ställde sig bakom de statliga myndigheternas centraliseringsprocess. De centraliseringsprocesser som vi diskuterar just nu är projekt som initierades under den förra regeringens maktinnehav. Det verkar också finnas anledning att återigen påminna Annie Lööf om att den nuvarande regeringen bryter denna passivitetlinje och nu kommer att vidta åtgärder för att styra de statliga myndigheternas lokaliseringsbeslut. Jag hoppas att Centerpartiet välkomnar detta.

Herr talman! Regeringens mål är att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet år 2020. För att uppnå det måste det finnas arbetstillfällen i hela landet. Och för att det ska finnas arbetstillfällen i hela landet måste den lokala servicen fungera. Av detta skäl satsar regeringen nästan 4,5 miljarder fram till 2020 på bredband och service i glesbygd.

Regeringen ska också tillsätta en parlamentarisk utredning med uppgift att lämna förslag på hur en långsiktigt hållbar och sammanhållen landsbygdspolitik bör se ut. Utredningen ska föreslå åtgärder för tillväxt, sysselsättning och boende på en attraktiv landsbygd. Regeringen arbetar även aktivt på flera andra sätt för att stärka utvecklingen i hela landet, bland annat genom den nationella livsmedelsstrategin och ett nationellt skogsprogram som optimerar skogens möjligheter att skapa fler jobb i hela Sverige.

Regeringen kommer att ta ett större grepp om den statliga lokala närvaron. Men det är inte bara den statliga servicen som spelar roll, utan även den kommersiella. Också här har staten ett ansvar.

Livsmedelsbutikerna på landsbygden har blivit färre. Det kan få stora konsekvenser, då de ofta är ombud för till exempel post, grundläggande betaltjänster och apotek. Regeringen satsar därför 750 miljoner kronor i landsbygdsprogrammet för serviceutveckling i form av exempelvis servicepunkter samt till investeringsstöd till butiker och bensinmackar.

Regeringen har därutöver nyligen tagit emot slutbetänkandet från den utredare som undersökt hur man tydligare kan stödja servicen på landsbygden. Betänkandet är nu på remiss.

På landsbygden är också bra elektroniska kommunikationer avgörande för såväl företagande som boende. Sverige har god tillgång till bredband med hög överföringshastighet, men den är lägre utanför tätorter och småorter, och fördelningen är ojämn. Fram till 2020 genomförs nu stora satsningar på stöd till bredbandsutbyggnad.

En röd tråd i regeringens arbete i dessa avgörande frågor är föresatsen att ta vara på hela landets möjligheter. En miljömässigt hållbar utveckling ska förenas med en ekonomisk tillväxt som ger förutsättningar för ökad sysselsättning och framtidstro i hela Sverige.

(Applåder)

Anf. 11 ULF BERG (M):

Herr talman! Jag ska börja med att erkänna att jag inte tror att det är de statliga myndigheterna som kommer att rädda landsbygden, utan jobbskaparna och företagarna. Jag tror inte att det var Skatteverkets gd som kom på idén med ishotellet i Jukkasjärvi. Det är en annan kreativitet som behövs för att man ska kunna hitta de nya jobben och de nya företagen. Det är den politiken som jag tror att det är absolut viktigast att föra nu, så att jobben kommer. Skulle jag fråga om de tre viktigaste faktorer som påverkar människors möjligheter att bo kvar på landsbygden skulle jag säkert få ”jobben” som trefaldigt svar.

Då kan man inte göra som regeringen tänker göra och införa en kilometerskatt. Nu har man visserligen insett att man inte kan göra det denna mandatperiod. Alla pratar om bra infrastruktur. Låt oss vara överens om att lastbilar i dag åker i 80 kilometer i timmen och att det finns ett värde i det. Jag gjorde tillsammans med Jessica Rosencrantz några nedslag hos åkerier i Dalarna i går. Det finns ett stort värde i att hålla 80, för det blir lägre förbrukning av diesel, mindre slitage och en bättre arbetsmiljö. Som någon åkare sa: Det är mycket skönare nu när jag alltid ligger först i kön och inte sist. Det är klart att sådant är positivt.

Men om man ska införa en kilometerskatt på 14 kronor milen, hur kommer det då att se ut i Norrlands inland och förresten över huvud taget norr om Dalälven? Fiskarhedens sågverk, som har en ”halvmåne” när de ska få tag på sitt timmer och så att säga har norska gränsen i ryggen, får ca 30 miljoner i ökade kostnader. Vår träindustri är en näring som med sina exportvaror är oerhört betydelsefull för landsbygden och för Sverige.

Sedan tror jag faktiskt att detta kan komma att gälla även maten. Det var lite ironi över det, men vi ska konstatera att livsmedelsindustrin ökar sin export. Den sysselsätter i dag väldigt många, och det är min fasta övertygelse att den kan konkurrera. Men denna kammare måste en gång för alla efter 20 år vakna upp och inse att svenskt jordbruk är konkurrensutsatt och finns på en global marknad. Vi måste se till att det kan konkurrera, och det kan det, för vi har i dag på jordbrukssidan

företagare som ligger i framkant. Det är inte förbud och skatt på handelsgödsel som behövs. I dag har vi satellitövervakning och gps-teknik som gör att rätt gödselgiva hamnar på rätt ställe. Det är så vi ska se till att värna klimatet.

När det gäller klimatet sa för den delen landsbygdsministern att det behövs lite finsk sisu från den svenska regeringen för att få tyngre lastbilar; detta har man ordnat till i Finland. Det är klart att vi snabbt vill se 74 ton och även så småningom längre fordon. Det vore bra för miljön, vår exportindustri och klimatet, eftersom det blir lägre förbrukning per enhet som transporteras. Det är bara att leverera!

Jag tror, för att vara pessimist, att vi inte ska prata om att hela Sverige ska leva. I stället kommer vi att drabbas av frågan hur vissa delar av Sverige ska överleva. Så kommer det att bli med den regeringspolitik som börjat komma nu. Tack och lov har man åtminstone haft Alliansens budget så här långt, men det kommer värre, och i morgon får vi säkert svaren på våra frågor.

Anf. 12 ANDERS FORSBERG (SD):

Herr talman! En grundpelare i vår regionalpolitik är att utlokalisera myndigheter och verk från större städer till landsbygden. Ett tiotal arbetstillfällen i en liten kommun som Arjeplog motsvarar tusentals i Stockholm. Riksrevisionen har i sin utredning från 2009 pekat på att omlokaliseringar ger positiva effekter för kommunernas skatteunderlag, vilket innebär bättre välfärd i form av skola och omsorg. Detta i sig ökar attraktionskraften för att man ska bo kvar i sin hembygd.

Departement ska av självklara skäl lokaliseras till huvudstaden, men det finns inga logiska skäl för att myndigheter och verk ska göra det. Med dagens tekniska utveckling finns förutsättningar för att utlokalisera många av våra myndigheter och verk, undantaget om det föreligger starka skäl, till exempel historiska eller kulturella. Nämnas kan att i de tre så kallade storstadslänen, Stockholm, Västra Götaland och Skåne, finns i dag 54 procent eller 135 900 av alla statsanställda. Detta framgår av Arbetsgivarverkets egna källor.

Herr talman! Omlokaliseringpolitiken måste ske stegvis, med eftertanke och en takt som innebär att myndigheternas verksamhet fortsatt kan vara effektiv. Vi inser att en omlokalisering i för snabb takt innebär såväl ekonomiska som sociala och logistiska problem.

Men med stöd av de erfarenheter som belyses i Riksrevisionens utredning går dessa problem att minimera eller kanske helt att undvika. Infrastruktursatsningar som utlovas men som skjuts på framtiden är alltför vanliga avseende landsbygden. Kanske kan frågan för landsbygden aktualiseras i större utsträckning om denna regionalpolitiska reform genomdrivs – detta eftersom statliga tjänstemäns inflytande över den praktiska politiken är stort, och det kontaktnät som finns inom byråkratin påverkar samhällsutvecklingen och politiken.

Utöver omlokaliseringar bör nyetableringar av statliga myndigheter och verk i första hand ske i landsbygdskommuner. Mycket starka skäl ska kunna anföras om en nyetablering ska ske i de större städerna.

En sådan politik är även gynnsam för storstäderna och kommunerna i deras närhet, då en stor inflyttning till dessa regioner skapar bostadspolitiska problem men även till exempel förfulning av stadsbilden eller exploa-

tering av grönområden till följd av förtätningen. Parallellt med bostadsbristen i storstäderna rivs det bostäder på landsbygden, till följd av sviktande befolkningsunderlag. Detta är slöseri med samhällets resurser och något som vi ser allvarligt på.

Herr talman! Signalvärdet av en omlokaliseringspolitik som säger att landsbygden är värd att satsa på ger positiva effekter också för andra delar av samhället, såsom etablering av nya företag och inflyttning i stället för utflyttning. Den nuvarande urbaniseringspolitiken leder snarare till att storstäderna växer i Sverige, där vi ligger på topp, enligt Eurostat. Det pekar på att vi har en politik som nästan uteslutande gynnar de större städerna. Däremot blir inte landsbygden mindre befolkad, men befolkningen där växer inte, vilket den gör i storstadsregionerna. Ett stort problem är också att unga vuxna lämnar landsbygden, vilket i sin tur innebär demografiska obalanser, vilket gör att skatteunderlaget försämras.

Sedan finns det ett sista argument som man kan relatera till oavsett om man gillar landsbygden eller ej, nämligen pengar. År 2013 gjorde Ekonomistyrningsverket en utredning som visade att staten skulle kunna spara 200–400 miljoner om fler myndigheter flyttar utanför Stockholms tullar. Samma princip gäller runt om i landet. Hyran för Skatteverkets kontor i de större städerna blir mycket högre än i våra mindre kommuner, men inte med resultatet att verksamheten blir sämre.

Anf. 13 EMMA NOHRÉN (MP):

Herr talman! Jag var i Östersund i Jämtland och besökte utställningen Inland, som visades på museet Jamtli där för någon månad sedan. Det är en fantastisk fin utställning där sex fotografer och fem skribenter har beskrivit aktuella glesbygdsfrågor i de fyra nordligaste länen. Man kunde se porträtt från Resele, en by som reste sig på nio och nu har blivit inflyttningsbygd, jordbrukare som trotsar klimatet och levererar toppprodukter till finkrogarna och återvändare som öppnar butik i Haparanda.

Över hela utställningen vilar dock frågan: Vad händer i framtiden? En grundtanke som utställningen vill visa är att man gör det trots hur det ser ut. På golvet framför en av fotoväggarna fanns ett citat som fastnade hos mig. Det lyder så här: Om det är orimligt att förvänta sig fullständig samhällsservice oavsett var du bor, var går då gränsen mellan fullständig och ofullständig service? Detta har jag burit med mig. Det finns ju vissa saker som alla medborgare ofta kommer i kontakt med, till exempel Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skatteverket, Pensionsmyndigheten och så vidare. Flera av dessa finns samlokaliserade i servicekontor ute i landet, men även de har minskat under Alliansens tid.

I min egen hemkommun lades servicekontoret ned 2013 för att det var för få besök. Jag tror dock att de få som ändå besökte kontoret uppskattade att slippa åka in till Uddevalla för att göra besök.

Därför är det väldigt välkommet att regeringen ger Statskontoret i uppdrag att följa upp hur statliga myndigheters beslut påverkar service och tillgänglighet för medborgare och hur det påverkar företag ute i landet.

Vi får inte reducera detta till en fråga om enbart bensinskatt, utan vi måste se en helhet.

Annie Lööf rasade mot planerade miljöskatter, men hon talade inte om vad miljöskatterna ska användas till. Landsbygden ska leva. Hela Sverige,

tätort och landsbygd, kommer att gynnas av att vi når våra klimatmål. Självklart ska vi värna om den svenska landsbygden, men om vi ska kunna transportera oss i framtiden, även på landsbygden, måste vi ha bränsle som fungerar. Vi måste bryta oljeberoendet och gå över till alternativa bränslen.

Stimulanser i ekonomiska styrmedel ska användas för att ställa om Sverige. Intäkterna från miljöskatter ska göra det möjligt att satsa på järnvägen, på jordbruket och på ytterligare klimatinsatser. Det lokala klimatinvesteringsstödet som vi talade om förut – stödet för metangasreducering – är en av de stimulanser som påskyndar övergången till förnybara drivmedel och också påverkar landsbygden positivt. Jag tror att de företag som finns och kommer att finnas där ute behöver en statlig närvaro. Därför är det välkommet att vi ser över detta: Hur ska det se ut i framtiden?

Anf. 14 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Jag noterar att Miljöpartiet försvarar regeringens satsning på 224 procents ökning av bensinskatten till och med 2030.

Ardalan Shekarabi tog upp vikten av uppdrag till Statskontoret. Men det finns en förordning om decentralisering av myndigheter. Den tillkom under alliansregeringens tid, 2007. Använd den!

Jag skulle vilja ta upp lite om statliga jobb. Allt fler statliga jobb flyttar från landsbygd och glesbygd till städer och storstadsområden. Så är det. Det sänder fel signaler till landsbygden, och så har det varit under flera decennier. Men bara under de gångna veckorna har som sagt både Skatteverket och Arbetsförmedlingen berättat att man planerar för centralisering genom att lägga ned ett antal kontor på landsbygden.

Ett flertal socialdemokratiska kommunalråd, tillsammans med moderater och centerpartister, skrev i helgen ett upprop till den rödgröna regeringen om att motverka centraliseringen. Socialdemokrater ute i landet vädjar till socialdemokrater i Stockholm.

Men Skatteverket och Arbetsförmedlingen är bara toppen på ett isberg. Under vänsterregeringens första sex månader har följande beslut fattats:

- Den statliga banken SBAB har berättat att man inte vill ha några företagskunder norr om Dalälven och helst enbart i de större städerna.
- När yrkeshögskolan beviljade utbildningar med start hösten 2015 gick 50 procent till storstadslänen Stockholm, Göteborg och Malmö.
- En av Sveriges största näringar, besöksnäringen, som oftast är stark på landsbygden, fick två utbildningar i hela Sverige.
- Nedläggningen av ADSL innan det finns alternativ har drivits fram av Telias dotterbolag.
- Lantmäteriet har aviserat nedläggning i Västerbotten, Västernorrland, Jämtland, Hälsingland och Dalarna.
- Migrationsverket centraliserar kontor för asylmottagning.

Listan kan göras mycket längre.

Statliga myndigheters närvaro i hela landet är viktig på många sätt. De utgör ofta en betydande del av de kvalificerade jobben, och de utgör en

större andel av de lokala jobben än i storstadsområdena. Det är även många privata jobb och företag som påverkas när statliga jobb flyttas. Samtidigt är det en viktig signal om likvärdighet till de medborgare som bor och verkar på landsbygden.

Centerpartiets politiska idé skiljer sig markant från både Miljöpartiets och Socialdemokraternas. Centralisering står mot decentralisering. Lösningar som dikteras ovanifrån står mot ett underifrånperspektiv. Vi vill se till att statliga myndigheter och verksamheter samverkar med varandra och med kommuner i stället för att de lägger ned och centraliserar sin verksamhet.

Det ska också vara betydligt enklare att inrätta servicepunkter för att upprätthålla kommersiell och offentlig service där det är glesare befolkning. Det var av den anledningen som Centerpartiet i alliansregeringen femdubblade satsningarna på kommersiell service. Nu blir det 100 miljoner. Det blir alltså 700 miljoner de kommande sju åren i landsbygdsprogrammet. Det är något som den nya regeringen nu försöker ta åt sig äran för.

Om man vill ha en god service i hela landet krävs det politisk vilja, och det är en vilja som vänsterregeringen tyvärr tycks sakna.

Vänsterregeringens vision för landsbygden verkar vara att förbjuda, reglera och detaljstyra samt överösa invånarna med extrakostnader i form av höjda skatter på allt som rör sig. Dessutom lägger man ned Landsbygdsdepartementet.

I regeringsställning såg Centerpartiet till att det fanns ordentligt med pengar till mackar, apotek och annan service. Vi femdubblade, som sagt, de medlen. Vi fördubblade satsningarna på bredband till 3,25 miljarder under de kommande åren. De besluten är klubbade och färdiga och någonting som den nya regeringen gärna får ta vidare, för det är viktigt för landsbygden med service och bredband.

Ardalan Shekarabi tog upp Catharina Håkansson Bomans utredning om service. Jag skulle vilja avsluta med att ställa en fråga till Ardalan Shekarabi. Vi säger ja till utredningens förslag. Vad säger regeringen? (Applåder)

Anf. 15 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! Ett av de värsta exemplen på Alliansens övertro på marknaden är beslutet att privatisera apoteken. Risken är nu stor att apotek på landsbygden läggs ned på löpande band när marknaden inte anser dem tillräckligt lönsamma längre.

Än så länge har det gått ganska bra. Antalet apotek på landsbygden ligger förhållandevis stilla, men frågan är hur länge det håller. Det är i stället apoteksombuden på landsbygden som har fått ta smällen. Antalet apoteksombud har minskat med 125 ombud, eller 15 procent, under de fyra år som gått sedan privatiseringen genomfördes.

Den största procentuella förändringen, en minskning med 35 procent, har ägt rum i tätorter som har 3 000 invånare eller fler. Men det är i områden utanför tätorten där man har 5–45 minuters pendlingsavstånd, det vill säga i tätortsnära landsbygd, som det största antalet apoteksombud har dragits in: 83 stycken.

Tidigare hade Apoteket AB ett rikstäckande ansvar, men det försvann i och med avregleringen. Nu har Apoteket AB endast ett tillfälligt åtagande

till den 1 juli i år, 2015, att upprätthålla verksamheten för 700 apoteksombud runt om i landet. Det handlar till exempel om att man kan få sin receptbelagda medicin i livsmedelsbutiken.

Apoteken och apoteksombuden på de små orterna spelar en mycket viktig roll för tillgängligheten till läkemedel i hela landet. Avregleringen har inneburit att servicen på landsbygden har försämrats. För att man på lång sikt ska kunna garantera en bra service på landsbygden bör Apoteket AB få i uppdrag att permanenta systemet med apoteksombud. Det är något som också föreslås i den utredning som flera har nämnt: *Service i glesbygd*.

I utredningen varnar man också för konsekvenserna av Läkemedelsverkets förslag om ökad konkurrens inom området med apoteksombud. Det skulle leda till en kraftig försämring. Därför behöver vi lämna marknadstänket bakom oss.

Vi är också i behov av snabba it-kommunikationer på landsbygden. Marknaden har inte förmåga att på ett bra och effektivt sätt bygga ut bredband i hela landet. Därför behöver staten aktivt stödja utbyggnaden. Tillgången till telefoni är en förutsättning för landsbygdens fortlevnad, och en fungerande telefoni krävs för att man ska kunna vara företagare på landsbygden.

Vänsterpartiet anser att staten bör garantera fast telefoni och bra mobiltelefoni i hela landet. Därför bör en avgift införas för samtliga operatörer inom mobiltelefoni, som en procentsats på omsättningen, för att garantera en bra täckning i de delar av landet där det inte är kommersiellt lönsamt.

Jag ska återgå till frågan om statliga jobb, som har varit uppe här. Det blev väldigt tydligt i mitt förra inlägg att 10 000 jobb har flyttat eller kommit till storstäderna.

Den fråga som hänger i luften, som man funderar över, gäller den här förordningen. Vad har Annie Lööf gjort för att använda förordningen från 2007 till att det ska bli fler statliga jobb på landsbygden? Hur kan det komma sig att det har blivit 10 000 fler jobb i Stockholm, Göteborg och Malmö samtidigt som antalet jobb har minskat med 4 000 på landsbygden? Vad ska då förordningen vara till för?

Att tala sig varm för företagande på landsbygden är Centerpartiets melodi. Att man har varit med och drivit igenom en straffskatt för landsbygdens banker och försäkringsbolag är någonting som Centerpartiet är väldigt tyst om. Förslaget kallas för slopad gruppoms, och försämringen skulle drabba alla de bolag som är kundägda, såsom sparbanker och försäkringsbolag. Till statskassan skulle det dra in endast 400 miljoner.

Den här straffbeskattningen gör att det blir sämre för landsbygden. Det är svårare för företagen att få möjligheter till lån samtidigt som vi ser storbankerna skära guld med täljkniv. De gör vinster på 80 miljarder kronor per år, och aktieägarna får en utdelning på ofattbara 55 miljarder kronor under 2014.

När den borgerliga budgeten vann i riksdagen kom det här förslaget tillbaka. Nu ser vi till att ta bort det.

Anf. 16 SAID ABDU (FP):

Herr talman! Folkpartiets politik utgår från att människor och företag ska vilja bo och verka i hela landet. Vi måste garantera varje individ

möjligheten att förverkliga sig själv, oavsett i vilken del av landet man bor och verkar i.

Som statsrådet nämnde är den statliga servicen i glesbygden minst lika viktig som den kommersiella servicen. För drygt ett år sedan, som nämndes tidigare, tillsatte alliansregeringen en utredning för att utmejsla möjligheter att främja kommersiell service på landsbygden. Utredaren, Catharina Håkansson Boman, presenterade betänkandet och sina förslag häromveckan. Hon beskrev även det akuta läget. Statsrådet har sagt att ärendet är på remiss. Men i och med att det är ett akut läge skulle jag vilja fråga statsrådet: När har statsrådet tänkt återkomma i ärendet?

Därtill vill jag ställa en mer konkret fråga vad gäller statsrådet och de saker som har uppkommit de senaste månaderna. Det gäller de saker som vi allihop har tagit upp här i dag. Det gäller att Arbetsförmedlingen har aviserat en nedläggning av 100 servicekontor i landet, att SBAB geografiskt har begränsat sin verksamhet till storstadsregionerna och att vår mest digitaliserade myndighet, Skatteverket, där det inte finns ett behov av att sitta i centrum eller i storstaden, nedmonterar sin lokala närvaro i landet.

Vad avser statsrådet att göra? Vilka åtgärder är aktuella?

Anf. 17 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr talman! De viktigaste statliga aktörerna och myndigheterna, främst polisen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, ska i princip finnas i alla kommuner. Samverkan mellan kommuner behöver utvecklas, så att man tar till vara de möjligheter som finns att erbjuda medborgarna en så god service som möjligt och så att man hushållar med de ekonomiska resurserna.

Ett verk som nyligen flaggade för neddragningar i flera kommuner är just Skatteverket. Jag vill ta upp ett exempel från en av de drabbade kommunerna, nämligen Lycksele. Vi pratar om att ungefär 30 arbetstillfällen skulle försvinna. Huvuddelen av dessa arbetstillfällen berör kvinnor med akademisk examen. Detta motsvarar sannolikt mer än 450 arbetstillfällen i en större kommun. Vad tänker regeringen göra åt detta?

Herr talman! Alternativa möjligheter att resa kollektivt på landsbygden behöver utvecklas. Nya samverkansmodeller måste prövas, där offentliga resor, som sjukresor och skolskjutsar, kan kombineras med privata resor. Ett stort mått av innovativt arbete måste vara tillåtet för att hitta framtidens lösningar.

Uppvärdera biblioteken som en självklar aktör i kunskapssamhället! Tillgången på bokbussar och bokbilar bör öka och möjligheten till fjärrlån stärkas. Satsningar på nya medier inom biblioteksvärlden behöver fortsätta. Vi ser vikten av att biblioteken blir mer tillgängliga runt om i landet.

Herr talman! Jag tror att samordningen måste bli bättre, något som behöver utredas. Titta på utredningen *Se medborgarna – för bättre offentlig service* från 2009, som tog fasta på detta. Det finns möjligheter till samverkan mellan offentliga, ideella och privata aktörer.

Herr talman! Vi kristdemokrater vill att man i högre utsträckning arbetar med så kallade lokala servicecenter. Utan grundläggande service blir nämligen landsbygden mindre attraktiv. Så enkelt är det. Vår tilltro till

den offentliga servicen är stark, och vi räknar med att det ska gälla lika för alla i hela landet.

Dessvärre finns det orostecken som pekar på att så inte är fallet i dag. Tillgången till offentlig service är tyvärr inte längre något som är självklart för alla. Detta måste förändras. Ett steg i arbetet är att underlätta för myndigheter och kommuner att samarbeta kring offentlig service. Servicecentra är ett bra sätt att samla olika myndigheters service så att basala myndighetstjänster finns att tillgå i hela landet.

Anf. 18 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Det har sagts i debatten här i dag att den förra regeringen vidtog åtgärder för decentralisering av myndigheter och att man redan 2007 beslutade om en förordning som skulle hantera detta. Problemet är att vi i dag har statistiken. Vi kan konstatera att det har skett en enorm centralisering av den statliga förvaltningen.

I Södermanlands län minskade de statliga jobben med 403, i Jönköpings med 267, i Blekinge län med 109, i Hallands län med 205, i Värmlands län med 482, i Dalarnas län med 506 och i Västernorrlands län med 682 – mellan 2006 och 2014.

Medborgarna ser detta. Detta märks i den statliga förvaltningen. Detta påverkar naturligtvis spridningen av den statliga närvaron.

Låt oss i stället erkänna den förra regeringens misslyckande och i stället samlas kring det som uttrycktes i regeringens budgetproposition i höstas – den budgetproposition som röstades ned här i riksdagen: att statliga myndigheter bör placeras utanför Stockholms län om det finns möjlighet. Om det är så att de statliga myndigheterna av olika anledningar inte kan placeras utanför Stockholms län bör man pröva om delar av verksamheter kan placeras utanför Stockholms län.

Det handlar om att hålla ihop vårt land. Det handlar om att föra en ärlig diskussion om ett misslyckande som denna regering har ärvt och som denna regering beslutade att ta tag i redan i den första budgetpropositionen. Det handlar om att denna regering nu ger i uppdrag till Statskontoret att ta fram en princip som innebär att staten ska finnas närvarande i hela landet.

Om detta bör vi kunna enas i denna församling.

(Applåder)

Anf. 19 ULF BERG (M):

Herr talman! Låt mig börja med att understryka att vi står bakom varje öre i de 36 miljarderna i landsbygdsprogrammet så att det står klart.

Att de statliga jobben har blivit några färre har diskuterats en hel del. Men jag kan tala om för er att det har blivit betydligt fler jobb i besöksnäringen i Dalarna tack vare vidtagna åtgärder, till exempel sänkt moms på olika saker och även att man sett till att ha andra arbetsgivaravgifter för ungdomar. Det har varit väldigt positivt. Vi ser också att matmomsen på restauranger har gett väldigt goda resultat. Det går bra.

Fördelen med Sälen, Idre och andra ställen är att de inte går att flytta till Stockholm. Därför tycker jag att det är väldigt bra att dessa jobb kommer där. Sedan kan politiken, om man för en företagsfientlig politik som nuvarande regering gör, flytta dessa jobb därifrån.

Låt mig avslutningsvis prata om bredband, kanske det viktigaste som behövs för landsbygden. Stödet går till föreningar på landsbygden där det bor färre än 200 personer. Det får inte vara myndigheter och andra, utan hela investeringen bygger på att man ska ta egna initiativ och se till att det blir bredband.

Jag är ganska säker på att det fungerar hyggligt på de flesta ställen, tack vare att det bor kreativa människor på landsbygden som är vana att göra saker tillsammans. Men jag undrar om stadsborna skulle bilda en förening för att få ett fungerande bredband. Här tror jag alltså att man måste göra ännu mer, för den utvecklingen måste påskyndas.
(Applåder)

Anf. 20 ANDERS FORSBERG (SD):

Herr talman! Så här sa landsbygdsministern Sven-Erik Bucht i en intervju i februari: ”Om man ser på statistiken för de senaste åtta åren har 7 500 statliga jobb skapats i Stockholm, och i många andra län har de kraftigt minskat. Där gäller det nu att vi styr om politiken och att de statliga jobben kommer ut i hela Sverige.”

Samtidigt kan det konstateras att civilminister Ardalan Shekarabi i sina direktiv om inrättande av en ny myndighet för upphandlingsstöd föreskriver att ”Upphandlingsmyndigheten ska vara lokaliserad i Stockholm”.

Den centralisering av statliga jobb som pågått länge nog verkar alltså fortsätta, trots regeringens kanske vällovliga intentioner.

Herr talman! Vi i Sverigedemokraterna anser att varje medborgare med permanent hushåll i Sverige ska ha en garanterad tillgång till bland annat el, tele, bredband, post och hälso- och sjukvård.

Vi anser också att staten tillsammans med lokala myndigheter bör medverka till att någon form av garantinivå för den statliga servicen som behövs på landsbygden arbetas fram. Det kan till exempel gälla bank, apotek, arbetsförmedling, försäkring och så vidare. I ett sådant arbete kan med fördel både kommunala och privata verksamheter integreras. Framtida servicebehov bör också beaktas i det arbetet.

Tillväxtverket bör medverka till att inom ramen för landsbygdsprogrammet genomföra de insatser som behövs för att främja dessa samordnade servicelösningar. För att öka butikernas överlevnadsmöjligheter måste man till exempel titta på och öka möjligheterna till exempelvis apotek och postservice i glesbygd. Dessa behöver då stödjas.

Herr talman! Vår regionalpolitiska vision kan sammanfattas som stad och land, hand i hand. Vi vill se en levande och livskraftig landsbygd. Vi vill nyttja de mänskliga och naturgivna resurserna i hela landet och uppnå största möjliga nationella värdeförädling, samtidigt som vi säkrar likvärdiga levnadsvillkor och därmed reella möjligheter för att kunna bosätta sig i hela Sverige. Det är landsbygdspolitik på riktigt!

Anf. 21 EMMA NOHRÉN (MP):

Herr talman! Det är nog inte bara Annie Lööf som ministern behöver påminna om har suttit i regeringsställning i åtta år. Vi hör Folkpartiet prata om att hela Sverige ska leva och att det ska finnas jobb i hela landet. Vi

hör Moderaterna och Kristdemokraterna prata om den minskade närvaron av polis.

I mångt och mycket är vi ganska överens om vad vi behöver ha. Vi vill ha en statlig service.

Vad vi kan se är dock resultatet av en misslyckad politik. Låt oss i stället komma samman så att vi kan enas om och göra det här till något bättre!

Det kan dock vara svårt när en stor del av infrastrukturen redan är raserad. Jag pratade förut om att 300 byskolor och 100 biblioteksfilialer har försvunnit. Från regionala universitet ute i landet har det försvunnit utbildningstillfällen. Där kunde man annars kanske som nybakad student få både lägenhet och en bra kurs. I stället tvingas man söka sig till de större städerna, där bostadsmarknaden är hård och där man egentligen inte vill bo. Vi måste ta tillbaka den servicen också för att livet ska fungera. Det är svårt att flytta till nya jobb om man inte kan ta familjen med sig. Det gör man inte om det inte finns skolor.

Vi får inte glömma bort att all politik måste ses med landsbygdsglasögon. Vi har hört om ändrade regler för bankväsen och för försäkringsbolag. De kanske infördes i all välmening, men de slår ut jobben på de små orterna.

Ta på landsbygdsglasögonen i alla beslut så att vi får ett samhälle där alla kan leva, verka och bo var de vill och där det finns en jämbördig service. Jag hoppas att vi kommer dit.

Anf. 22 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Låt oss tala lite om de statliga jobben i slutet av debatten. Det stämmer att de har minskat i vissa län, men det finns också en hel del län där antalet statliga jobb har ökat.

I dagens tidningar kan vi konstatera att TT har tagit fram SCB-siffror. SCB skriver att antalet statliga jobb ökade i Kronoberg, Kalmar, Blekinge, Västmanland, Halland, Gävleborg, Jönköping, Västerbotten, Östergötland och Norrbotten under 2013. Allra mest ökade de i Kalmar. Då har vi med oss de siffrorna i debatten.

Statens agerande är viktigt. Men i en sådan här debatt får vi inte glömma att det är i de små och medelstora företagen som jobben faktiskt växer fram, och de är Sveriges största arbetsgivare. I 130 av 290 kommuner är det alla de människor som jobbar i de små och medelstora företagen som ger mest skatteintäkter till kommunerna. Skatteintäkterna bygger den gemensamma välfärden, och de är avgörande för vilken service man kan få som kommunmedborgare.

Sverige måste växa i takt. Bruksorter, tätorter, förorter, glesbygd och landsbygd är alla delar av Sverige som måste hålla samman. Samhällets värden produceras över hela landet, och det är felaktigt att tro att landsbygden lever tack vare staden. Det är ett ömsesidigt beroende. Utan jobb och företag stannar landsbygden, men utan de resurser som finns på landsbygden i form av mat, mineraler och malm stannar Sverige. Det är därför vi behöver en jobbpolitik som gör att industri, bönder och välfärdsföretagare kan blomstra oavsett geografi. Det är därför det är viktigt att tala om småföretagens villkor, sänkta kostnader, höghastighetståg, nya bostäder – och att bredbandet, mobilen och servicen ska fungera i hela landet.

Med rätt förutsättningar kan landsbygden leva på sina egna meriter, men då måste jobbskaparna få chansen. Det får de med Centerpartiets politik. Landsbygden förtjänar bättre än socialdemokratisk och miljöpartistisk regionalpolitik.

Jag vill tacka alla deltagare i dagens debatt. Landsbygden förtjänar en bra debatt.

(Applåder)

Anf. 23 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! Den första frågan som avgörs i denna kammare för landsbygdens räkning beslutas på torsdag. Frågan handlar om kontanter.

Ska vi låta Per Bolund begrava kontantuppropets vilja att skapa bättre tillgång till kontanter på landsbygden i en utredning som kommer att komma i mål först 2016? Eller ska vi stödja Vänsterpartiets, Moderaternas, Centerpartiets, Folkpartiets och Kristdemokraternas förslag om att Per Bolund ska återkomma till riksdagen senast före sommaren med förslag som rör kontanterna? Det valet kan vi göra på torsdag. Jag tycker att sverigedemokrater, miljöpartister och socialdemokrater verkligen ska ta sig en funderare. Ska vi låta Per Bolund gömma frågan i en utredning, eller ska vi göra skillnad för landsbygden?

I den budget som kommer att presenteras i morgon finns ett förslag om en parlamentarisk utredning för landsbygden. För Vänsterpartiets del har det varit viktigt att tillsätta en utredning. Det är viktigt med breda politiska överenskommelser för att skapa långsiktighet, men viktigast för landsbygden är att vi lämnar marknadstänkandet bakom oss. I stället för att se oss alla som kunder ska vi ses som medborgare med rättigheter.

Jag hoppas att en utredning kan komma igång snart, och det är viktigt att i en sådan utredning vända på många stenar och föra upp landsbygdsfrågorna högre på den politiska dagordningen – precis som i dag.

Staden har blivit norm. Den normen har blivit så kraftig att vi nu till och med mutar rika Stockholmsförorter med pengar så att de ska vara nöjda med skatteutjämningsystemet.

Jag hoppas att utredningen får ett nordiskt perspektiv och tittar på våra grannländer, framför allt Norge, som jag tycker kan visa många intressanta exempel på vad som kan göras för landsbygden.

Om vi lämnar marknadstänkandet bakom oss, om de statliga bolagen tar ansvar för hela Sverige, om vi ser till att apotek finns i hela landet, om vi ser till att det finns god tillgång till telefoni och bredband på landsbygden precis som i städerna, kan staten ta ansvar för landsbygden. Här kommer Vänsterpartiet att jaga regeringen med blåslampa.

Tack för denna debatt!

Anf. 24 SAID ABDU (FP):

Herr talman! Miljöpartiets representant nämnde förhandling och konsensus. Jag vill påminna om att majoriteten i kammaren har sagt nej till nedläggning av Bromma och nej till en utredning om en nedläggning av Bromma.

Nåväl! Folkpartiet vill stötta lanthandlare och bensinmackar. Vi vill öka tillgängligheten till offentlig service i glesbygden och förbättra livskvaliteten i hela landet.

Vad säger statsrådet till de drabbade på skattekontoret i Simrishamn och andra drabbade av denna nedmontering? Vad har du att säga till deras familjer, som än en gång känner att de blir lämnade i sticket av oss alla?

Avslutningsvis vill jag tacka Centerpartiet för initiativet till denna debatt.

Anf. 25 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr talman! Tack för en bra debatt!

Tyvär får vi inga svar av civilministern om vad regeringen tänker göra med Skatteverkets planer på att flytta kontor från åtta kommuner.

Herr talman! Jag har varit aktiv i kommunpolitiken hemma i Ödeshög sedan 1994. Under de sista åtta åren hade jag förmånen att vara kommunstyrelsens ordförande. Är det något jag kan vitna om så är det att den statliga servicen på landsbygden har försämrats.

I Ödeshög försvann först Försäkringskassan. Sedan var det dags för Arbetsförmedlingen. Nu håller Arbetsförmedlingen öppet en dag i veckan – än så länge. Sedan var det dags för polisen. Man pratar om att polisen ska ha skylten kvar på byggnaden, men det är oklart hur många poliser som ska finnas där. Detta skapar otrygghet och leder till att färre vill bo kvar på landsbygden.

Herr talman! Min förhoppning och min önskan är att denna debatt inte ska bli ännu en debatt bland alla debatter. Låt oss se bekymren och handla därefter!

Anf. 26 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Jag vill tacka för en viktig debatt. Det handlar om legitimiteten för den svenska staten. Det handlar om att upprätthålla statens närvaro i hela landet och därmed skapa förutsättningar för att hela landet ska växa. Det handlar om att ge service till alla medborgare oavsett var i landet de råkar bo. Det handlar om ett statligt ansvarstagande och sammanhållning i vårt land.

Denna regering, samarbetsregeringen, har bestämt sig för att prioritera förvaltningspolitiken, att jobba med styrningen av de statliga myndigheterna, att jobba med att skapa goda förutsättningar för den kommunala sektorn så att vi även fortsättningsvis kan ha en decentraliserad modell när det gäller utförandet av välfärdstjänsterna. Det handlar om att ständigt se behovet av att modernisera och effektivisera den statliga och kommunala förvaltningen. Då ingår också perspektivet att förvaltningen ska finnas i hela landet nära människorna.

Jag ser fram emot att fortsätta dialogen med de partier som är intresserade av att ta ansvar i denna fråga. Jag hoppas att vi kan föra en seriös diskussion om hur staten Sverige och välfärdssamhället kan förstärkas och moderniseras.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 2 Justering av protokoll

Protokollet för den 24 mars justerades.

§ 3 Anmälan om ny riksdagsledamot

Följande berättelse hade kommit in från Valprovningssnämnden:

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamot

Till Valprovningssnämnden har från Valmyndigheten inkommit bevis om att Christina Örnebjär (FP) utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 20 april 2015 sedan Johan Pehrson (FP) avsagt sig uppdraget.

Valprovningssnämnden har denna dag granskat beviset för den nya ledamoten och därvid funnit att det blivit utfärdat i enlighet med 14 kap. 28 § vallagen (2005:837).

Stockholm den 13 april 2015

Per Virdesten

ordförande

/Mattias Andersson

sekreterare

§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2014/15:439

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:439 Det palestinska fördömandet av utrikesministrernas agerande av Carl-Oskar Bohlin (M)

Interpellationen kommer inte att hinna besvaras inom föreskriven tid.

Skälet till dröjsmålet är resor.

Stockholm den 10 april 2015

Utrikesdepartementet

Margot Wallström (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Jörgensen

Expeditionschef

Interpellation 2014/15:446

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:446 Statsministrernas möte med Polens premiärminister av Margareta Cederfelt (M)

Interpellationen kommer inte att hinna besvaras inom föreskriven tid.

Skälet till dröjsmålet är resor.
Stockholm den 10 april 2015
Utrikesdepartementet
Margot Wallström (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Jörgensen
Expeditionschef

§ 5 Anmälan om faktapromemoria

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2014/15:FPM26 Undertecknande av Europarådets konvention om manipulation av resultat inom idrott *KOM(2015) 84, KOM(2015) 86* till kulturutskottet

§ 6 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Kulturutskottets betänkande
2014/15:KrU7 Kultur för alla

Socialutskottets betänkanden
2014/15:SoU10 Socialtjänst- och barnfrågor
2014/15:SoU12 Folkhälsofrågor

Finansutskottets betänkande
2014/15:FiU22 Bank-, försäkrings-, kreditupplysnings- och AP-fondsfrågor

Trafikutskottets betänkanden
2014/15:TU9 Infrastrukturplanering
2014/15:TU10 Fordons- och vägtrafikfrågor

§ 7 Svar på interpellation 2014/15:418 om grundutbildningen till läkare

Anf. 27 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Finn Bengtsson har frågat mig vilka initiativ jag tänker ta med anledning av den sedan länge färdiga läkarutbildningsutredningen som lades fram med brett stöd av närmast berörda och som jag har haft ansvaret för sedan tidig höst 2014. Interpellanten har vidare frågat mig hur jag ser på behovet av att skyndsamt få klarlagd en struktur för en framtida grundutbildning till läkare.

Läkarutbildningsutredningens betänkande *För framtidens hälsa – en ny läkarutbildning* lämnades till den dåvarande utbildningsministern Jan

Björklund redan i mars 2013, men den förra regeringen valde att inte remittera utredningen. Vi har valt att skicka ut betänkandet på remiss, och svarstiden är satt till den 2 juli.

Läkarutbildningen och läkarförsörjningen är en fråga som berör flera aktörer. Det är viktigt att föra en dialog med berörda parter för att belysa konsekvenserna av eventuella förändringar av utbildningen. Genom remissförfarandet påbörjar vi en sådan diskussion för att säkerställa att den svenska läkarutbildningen är utformad på ett ändamålsenligt sätt. I en sådan dialog kan också konsekvenserna för läkares specialittjänstgöring och för personer med utländsk läkarexamen uppmärksammas.

Svensk hälso- och sjukvård ska vara världsledande. Regeringens hälso- och sjukvårdspolitik syftar till att alla ska erbjudas behovsanpassad, tillgänglig och effektiv vård av god kvalitet. Tillgången till välutbildad personal, däribland läkare, är väsentlig för att fortsätta utvecklingen mot detta mål.

Anf. 28 FINN BENGTSSON (M):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Det var mycket glädjande, måste jag säga. Jag skrev interpellationen i mitten av mars i frustration över att denna gedigna utredning inte hade skickats ut på remiss. Jag blev mycket glad när regeringen några veckor senare beslutade att den skulle ut på remiss. Om jag har varit med och påverkat den processen eller om regeringen hade tänkt sig att göra detta från början låter jag vara helt osagt – det viktiga är trots allt att utredningen kommer ut på remiss.

Precis som statsrådet skriver i sitt svar har det här stor betydelse. Läkarutbildningen måste anpassa sig till modern tid, såväl nationellt som internationellt. Det här är ju ett internationellt yrke.

I nästan alla andra jämförbara länder har man utbildning av det snitt som föreslås i utredningen. Man har inte två års eller 18 månaders allmäntjänstgöring som avslutar den teoretiska utbildningen, utan man har från start – egentligen från första terminen – praktisk utövning av läkekonsten som eskalerar under resans gång. Det är precis på det sättet man efter de stipulerade sex åren blir färdig doktor som direkt kan avkrävas behörighet. Socialstyrelsen ser till att man under självständigt ansvar sköter läkaryrket.

Det här kommer att innebära att vi snabbare och mer ändamålsenligt får fram läkare och att vi kanske, som statsrådet nämner, kommer att hamna i världsklass vad gäller kompetens hos läkarkollektivet.

Vi kan också på ett annat sätt se den här yrkesgruppen som internationellt samverkande. Inte minst kan läkare från andra länder komma hit och tjänstgöra, som jag nämner i min interpellation. Det finns en fördel i att många med utländsk examen – i dag är det faktiskt över hälften av dem som blir legitimerade i Sverige som har utländsk examen – i och med ett sådant här förslag kommer att bättre kunna anpassas till att få svensk legitimation.

Nu går utredningen ut på remiss, som tur är på en ganska kort remissrunda. Den har förberetts väl av utredaren Stefan Lindgren, som jag har haft kontakt med flera gånger. Därför tror jag att man kommer att få ett övervägande positivt gensvar.

Det är viktigt att statsrådet tillsammans med regeringen sedan går vidare och föreslår en proposition i rimlig tid. Man måste nämligen

förbereda sig inom studentorganisationerna, lärosätena och naturligtvis även sjukvården och se hur man ska kunna anpassa sig till ett förslag från regeringen om att ändra utbildningen. Det är en resa som i praktiken påbörjas först när man vet exakt vad förslaget innebär.

Jag vill vara noga med att poängtera att om man får ett positivt gensvar från majoriteten av remissinstanserna – vilket jag tror att man får – är det viktigt att regeringen inte fördröjer processen mer än nödvändigt utan kommer med en proposition så att man kan påbörja arbetet med att etablera utbildningen för de kommande studenterna.

Det är också viktigt att notera en specifik punkt som nämns av utredaren. Statsrådet kanske inte primärt har ansvar för hälso- och sjukvårdslagen av alla lagrum. Men staten tar nu över ett ansvar som tidigare låg på sjukvårdshuvudmännen: att så att säga fullfölja utbildningen fram till legitimation. Då är det viktigt att man i hälso- och sjukvårdslagen skriver in ett krav på sjukvårdshuvudmännen att samarbeta med lärosätena om denna utbildning så att inte studenter marginaliseras i en vård som alltför mycket drivs av krav på produktion av sjukvård. Vi måste se till att efterleva det så att vi får en läkarkår som kontinuerligt utbildas och uppdateras. Då måste sjukvården få detta ansvar förtydligt, bland annat i hälso- och sjukvårdslagen.

Anf. 29 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Jag förstår Finn Bengtssons frustration. Det tog ett och ett halvt år för den förra regeringen att bereda det här, och den kom ändå inte till skott med en remiss. Den här regeringen har berett det på ett halvår.

Det är som sagt flera departement som berörs av detta. Det är inte bara Utbildningsdepartementet. Även om vi är ansvariga för utbildningen berörs också Socialdepartementet av en del av förslagen som ligger i utredningen.

Nu har vi ändå kommit så långt att vi har skickat ut utredningen på remiss. Vi försöker som sagt göra remissrundan ganska kort. Eftersom utredningen har varit känd så länge bör remissinstanserna kunna ge goda och välavvägda svar.

I missivet har vi särskilt tagit upp att det finns några utmaningar. En av de utmaningarna är finansieringen, som måste säkerställas på ett bra sätt. Jag är glad om vi kan ha en dialog över blockgränserna om hur det ska göras om man nu vill reformera läkarutbildningen.

Precis som riksdagsledamot Finn Bengtsson säger finns det många viktiga aspekter, till exempel internationaliseringen. Det ser jag som en av de saker som skulle vara en fördel. Men det finns också andra saker, som att säkerställa kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen när ansvaret inte i huvudsak ligger på huvudmannen utan på utbildningsanordnaren.

Vi ser ju på andra professionsutbildningar att det inte alltid har varit lätt att säkerställa kvaliteten i den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. Det måste vi vara noga med om det här ska göras så att vi inte tappar det som har varit en fördel med AT-tjänstgöringen, det vill säga att våra läkare är väldigt väl kliniskt förberedda när de väl får sin legitimation. Det tycker jag har varit en positiv sak i det gamla systemet. Det gäller att vi inte kastar ut barnet med badvattnet utan säkerställer att man kan upprätthålla kvaliteten.

Det finns även andra fördelar. En är att de olika professionsutbildningarna redan under utbildningstiden kan börja jobba så teambaserat och patientcentererat som vi gärna vill se den moderna hälso- och sjukvården jobba.

Jag förstår att det finns en stor efterfrågan hos många aktörer på att reformera utbildningarna så att man redan under utbildningstiden kan börja jobba utifrån vad en modern hälso- och sjukvård kräver.

Många frågor återstår dock. En sådan tung fråga är finansieringen, och en annan är hur man ska säkerställa kvaliteten. Om det skulle bli utredningens förslag som går igenom kommer stora krav att ställas både på lärosätena och på huvudmännen.

Som riksdagsledamoten sa har vi i de övriga professionsutbildningarna inte alltid lyckats hålla den kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen som vi hade önskat. Vi får se till att så inte blir fallet nu.

Jag ser fram emot ett samarbete i denna viktiga fråga. Jag tror att det vore bra för både utbildningen och verksamheten om det kan vara block-överskridande.

Anf. 30 FINN BENGTTSSON (M):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för den positiva tonen.

Det är viktigt att vi inte kastar ut barnet med badvattnet eller gråter över spilld mjölk. Nu står vi där vi står. Vi har en bra, gedigen utredning som kommer att gå ut på remiss. Remissrundan är rimligt kort, och därefter hoppas jag att regeringen kan sätta igång arbetet med att ta fram ett förslag.

När det gäller finansieringen kan det å ena sidan ses som ett problem att man under en extra termin flyttar över det som egentligen är sjukvårdshuvudmännens ansvar till staten. Å andra sidan slipper sjukvårdshuvudmännen betala lön under de 18 månaderna för någon som är under utbildning.

När vi har en offentligt finansierad vård kan vi resonera så här, och det är ett medskick till statsrådet när hon ska prata med Finansdepartementet: Att staten ikläder sig en termins ansvar och sjukvårdshuvudmännen samtidigt – när vi har en offentlig finansiering av vården – slipper ta ansvaret under längre tid borde vara en ganska rimlig lösning nationalekonomiskt.

Dessutom får läkarna legitimation tidigare och kan utöva sitt yrke under eget ansvar, vilket gör att de får en längre tjänstgöringstid i sjukvården. Det måste vara nationalekonomiskt positivt. Det vet statsrådet säkert, men jag vill betona inför kammaren att det är viktigt att man kommer vidare.

Man ska komma ihåg att en sådan här förändring av läkarutbildningen är nödvändig av många olika skäl, som jag sa. Man måste dock vara noga med att sjukvårdshuvudmännen är med på tåget. När staten tar över ansvaret tycker jag att hälso- och sjukvårdslagen ska kräva att sjukvårdshuvudmännen deltar aktivt i ett samarbete med lärosätena så att man får upp kvaliteten.

Det intressanta med det förslag som utredaren har lagt fram är att man när man genomför detta i framtiden kommer att få en helt annan möjlighet att följa upp läkarutbildningens kvalitet på de olika lärosätena. Detta är viktigt inte minst när nya läkarutbildningsplatser tilldelas. Vi vill ju gärna vara självförsörjande när det gäller vår läkarkompetens.

Om man kan låta lärosätena ta ett större ansvar kan man naturligtvis också ha öppna utvärderingar, på samma sätt som inom hälso- och sjukvården. Vi kan granska vilka lärosäten som har bäst måluppfyllelse och därmed få fram den bästa kvaliteten.

Jag tror att det, inte bara för den faktiska utbildningen utan också för utvärderingen av densamma, i många stycken kan vara en hjälp att man får till stånd detta relativt skyndsamt.

Jag vill betona värdet av att man i en ny läkarutbildning satsar på att de som får mer basvetenskaplig medicinsk kunskap tidigt ska börja omsätta denna i praktisk träning. Det är egentligen detta som saknas i dag. Plötsligt är man framme vid en examen som inte ger legitimationsgrund, och därefter flyttas man över till sjukvården. Där ska plötsligt allt praktiskt göras. Det är omodernt att tänka så.

Det är vanligt för en yrkesutbildning som läkarutbildningen att man utövar den praktiska biten parallellt med det teoretiska konceptet. Det är det som är finessen med att få fram en legitimation tidigare, men med bibehållen eller kanske ökad kvalitetsfokus. Jag tror att vi alla gagnas av det. Men det är som sagt viktigt att man får med sjukvårdshuvudmännen på tåget.

Jag är glad att man har utsett en så omdömesgill sjukvårdspolitik som statsrådet till att ha ansvar just för den högre utbildningen. Det gör att samarbetet mellan sjukvårdskompetens och utbildningskompetens kanske kan optimeras, om statsrådet bara är beredd att ta detta ansvar skyndsamt. Annars fördröjs utvecklingen på lärosäten, bland studentorganisationer och inom sjukvården.

Anf. 31 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Jag tackar för berömmet men också för en bra interpellationsdebatt och diskussion. Jag tror att det är ömsesidigt att vi är angelägna om att det ska bli bra. Om man gör stora förändringar ska det säkerställas i alla delar.

Finansieringen är en del, kvaliteten en annan. Jag delar riksdagsledamotens uppfattning att det blir lättare att kvalitetsutvärdera hela utbildningen. Det görs kvalitetsutvärderingar i dag av utbildningsdelen, men det är lättare att få ett helhetsgrepp om det ligger inom hela ramen.

Vi måste som sagt säkerställa att vi kan behålla kvaliteten och att huvudmännen tar aktiv del i detta. Annars kommer det inte att gå.

Jag ser fram emot en fortsatt diskussion när vi sett remissvaren om hur vi praktiskt ska gå vidare.

Anf. 32 FINN BENGTSSON (M):

Herr talman! I den mån jag kan bistå regeringen gör jag gärna det. Detta är angeläget, och vi får om några månader remissyttranden som jag tror är övervägande positiva. Man bör kunna gå vidare.

Jag unnar naturligtvis statsrådet en skön sommarledighet. Hela departementet behöver dock kanske inte ta semester samtidigt, utan man kan jobba med detta. Det är lite bråttom att vi kommer till skott så att man kan planera och iscensätta en utbildning efter det att propositionen är klar och vi vet vad regeringen önskar för innehåll.

Statsrådet och jag, som säkert kommer att mötas i sjukvårdsdebatter i framtiden, kan hoppas att vi här har bidragit till en kvalitetshöjning för en viktig yrkesgrupp inom hälso- och sjukvården.

Även om vi har lite olika åsikter om sjukvårdens utveckling när vi möts i debatterna kanske vi ändå kan dra oss till minnes att vi har försökt hjälpa åt att få en så bra och kvalitetsmässigt god läkarutbildning som möjligt i vårt land.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2014/15:454 om Mittuniversitetet i Härnösand

Anf. 33 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Riksdagsledamot Emil Källström har frågat utbildningsminister Gustav Fridolin om de i valrörelsen utlovade initiativen för högre utbildning i Härnösand. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som svarar på interpellationen.

I dag finns universitet och högskolor på flera orter över hela Sverige, och det är mycket positivt. Det ökar möjligheterna att läsa vidare oavsett bakgrund, stärker regional utveckling och möjliggör att stora delar av samhället kan ha närkontakt med forskning och rekrytera högt kvalificerad personal.

Den tidigare regeringen genomförde en rad reformer som innebar att anslagen för Mittuniversitetet minskade rejält. Det har försvårat förutsättningarna för universitetets verksamhet och bidrog till beslutet om verksamhetsförändringar vid Mittuniversitetet.

Samarbetsregeringen avser nu i stället att öka antalet utbildningsplatser i hela landet och stärka kvaliteten på den högre utbildningen. Det är rätt vägval om vi ska vara en framstående kunskapsnation.

Mittuniversitetet bedriver en omfattande och viktig verksamhet. Bland annat arbetar de framgångsrikt med högskoleutbildning på distans, något som också varit en betydande del av verksamheten i Härnösand.

Lärosätena ska tillse att tillgängliga resurser används effektivt för att bedriva utbildning och forskning med hög kvalitet. Var högskoleutbildning och forskning ska ges och bedrivs är emellertid en fråga för varje lärosäte att besluta om.

Regeringen för en dialog med Sveriges kommuner för att främja tillgång till jobb och utbildning i hela landet. Det gäller även en kommun som Härnösand, där samtalen behöver handla om tillgång till utbildning för arbetsmarknadens behov.

Anf. 34 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Fru talman! Jag vill tacka för svaret. Men jag beklagar att det är just Helene Hellmark Knutsson som svarar på frågan, inte primärt för att det är Helene Hellmark Knutsson – statsrådet verkar vara en hygglig person och trevlig att debattera med. Men interpellationen var tydligt ställd till just utbildningsministern, chefen för Utbildningsdepartementet. Debatten

kommer nämligen att handla om uttalanden som gjordes i valrörelsen och bristen på initiativ efter valet.

Frågan om Mittuniversitetets verksamhet i Härnösand har varit ganska jobbig att vara engagerad i, för mig som är representant för Västernorrland. Jag satt dessutom i utbildningsutskottet förra mandatperioden. Vi var många som engagerade oss för att värna och utveckla den högre utbildningen i Härnösand. För att göra Härnösand till en så bra plats som möjligt för att bedriva såväl forskning som utbildning och för att universitetet skulle vilja vara där försökte jag personligen på olika sätt att ta initiativ för att skapa samarbete mellan akademi, kommun och näringsliv. Som vi nu vet har universitetet fattat beslut om att avveckla sitt campus i Härnösand. Det beklagar jag.

Jag nämnde att jag satt i utbildningsutskottet under förra mandatperioden. Jag vet att det ibland kan vara jobbigt att stå upp för lärosätenas autonomi och för att självständiga lärosäten ska få fatta sina beslut då man tycker att besluten är fel beslut. Så långt bedömer jag att svaret från Helene Hellmark Knutsson är ungefär vad Jan Björklund som ansvarig minister under förra mandatperioden hade sagt. Och jag bedömer att det är vad de flesta svenska ministrar för den högre utbildningen hade svarat på en sådan fråga.

Problemet är vad Gustav Fridolin, chefen för Utbildningsdepartementet, sa under hela valrörelsen. Han kom till Härnösand ett antal gånger, och det gick inte att missförstå hans budskap: Med Miljöpartiet i regeringen skulle ett annat beslut fattas. Och om Miljöpartiet kom in i regeringen skulle den högre utbildningen återkomma till Härnösand. Den skulle värnas och utvecklas i Härnösand.

Precis det hände. Valresultatet blev sådant att Gustav Fridolin fick den position som han eftersträvade. Han blev utbildningsminister. Resultaten för Härnösand kommer dock inte. Det tas alltså inga initiativ. Trots retoriken i valrörelsen händer det ingenting för att löftena ska infrias. Det är allvarligt, rent demokratiskt, att man säger en sak väldigt tydligt i valrörelsen, men när man sedan får sin taburet, sin position, gäller det inte längre. Det är allvarligt. Om man dessutom inte själv står upp och förklarar sig i en interpellationsdebatt kan jag tycka att det blir ännu allvarligare.

Gustav Fridolin är inte här. Däremot är Helene Hellmark Knutsson här. Statsrådet var tydlig i sitt svar, men jag vill återigen fråga om det tas några som helst initiativ inom Utbildningsdepartementets väggar för att ta några steg i den riktning som vi fick höra om i valrörelsen, alltså när det gäller att styra Mittuniversitetet eller annat lärosäte så att akademisk verksamhet, högre utbildning och eller forskning etableras i Härnösand. Finns det några sådana processer? Och om de finns, hur ser de ut?

Anf. 35 JASENKO OMANOVIC (S):

Fru talman! Jag vill också tacka ministern för svaret.

Ministern är inte den första ministern som svarar på en sådan fråga om Campus Härnösand. Jag har haft debatter med Jan Björklund, den förre utbildningsministern, om varför vi har hamnat i den här situationen.

När Maud Olofsson var vice statsminister fattades det ett beslut här i riksdagen om att flytta allt ansvar för att bedriva verksamheten och för var man vill bedriva verksamheten från riksdagen – ansvaret fanns i det här rummet – till lärosätena. Och det var Maud Olofsson som vice

statsminister som drev frågan. Vi socialdemokrater röstade emot, men nu är vi i den situationen att universiteten med till exempel ett styrelsebeslut får avbryta en 170–180-årig utbildningshistoria. 180 år av erfarenhet kan tas bort med bara ett beslut.

Interpellanten Emil Källström och jag är överens om att det var fel beslut. Och vi är överens om att det var, som Emil Källström säger, en jobbig fråga. Den var inte jobbig bara för Emil Källström som satt i utbildningsutskottet. Det var jobbigt även för mig som kommer från samma valkrets. Som Härnösandsbo var det jobbigt att veta att en gren som staden andas med, en del av staden, tas bort. Utbildning kännetecknar staden Härnösand. Och så tar man bort det. Men när förslaget lades fram här i riksdagen borde Maud Olofsson, Jan Björklund och andra ha tänkt på vilka konsekvenser det kunde leda till.

Fru talman! Det är inte bara på utbildningsområdet som vi har sett detta. Här kammaren har vi nyss haft en debatt om att staten har dragit sig bort från sitt ansvar under åtta år. Framför allt den förra regeringen har tagit bort allt ansvar för att styra statliga myndigheter så att utbudet finns i hela landet.

Ännu en sak som var avgörande för Mittuniversitetet var ett sparbetning på 50 miljoner. Man hade färre utbildningsplatser, och därmed var man tvungen att vidta en del åtgärder. Då tog man höjd för att klara av ytterligare besparingar. Därmed lade man ned Campus Härnösand. Campuset var specialiserat på en sak, nämligen distansutbildningar, vilka jag tycker är bra. Man var bland de ledande i landet på distansutbildningar – väldigt bra. Men på grund av ett beslut i riksdagen har man nu lagt ned allt detta.

Anf. 36 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Fru talman! Ja, när det gäller just den här historien är det viktigt att komma ihåg att det handlade om ett minskat takbelopp. Den förra regeringen minskade takbeloppet med 10 procent, motsvarande 50 miljoner kronor. Det var den utlösande faktorn för den här, som ni båda beskriver den, smärtsamma processen. Det är inget lätt beslut för ett lärosätes styrelse att ta det ansvar som nu åligger dem när det gäller att se över sitt utbildningsutbud, matcha med studenter och efterfrågan men också säkerställa att det håller hög kvalitet.

Den bedömning som gjordes, efter väldigt noggranna överväganden, var att med bland annat de minskade anslagen – jag vill vara tydlig med att det fanns fler faktorer – valde man att säga att Campus Härnösand behöver avvecklas. Det är klart att det har en enorm inverkan på en ort som Härnösand. Därför är det viktigt att vi som regering tar ansvar för landets alla kommuner när det gäller just utveckling och hur vi ska kunna möta behovet av utbildning men också jobb.

Jag tycker även att den förra regeringens beslut visar hur viktigt det är med långsiktighet i frågor om högre utbildning och forskning. Om man ändrar förutsättningarna gång på gång är det svårt att upprätthålla utveckling men också kvalitetssäkring och att dessutom upprätthålla efterfrågan. Nu handlade det i huvudsak om distansutbildning. Till 96 procent var det distansutbildningskurser i Härnösand. Så Mittuniversitetet ser självklart att de kan upprätthålla utbudet och säkerställa kvaliteten trots de minskade resurserna.

Den nuvarande regeringen kommer att tillföra resurser till lärosätena. Vi kommer att bygga ut med fler utbildningsplatser. Vi kommer också att satsa på att stärka kvaliteten.

Vi anser att det är viktigt att det finns utbildning och forskning i hela landet för att just matcha behov och säkerställa att alla som vill och har möjlighet att komma in kan läsa vidare på högre utbildning. Det behöver vi för att säkerställa kompetensförsörjningen till såväl det privata näringslivet som det offentliga näringslivet.

Egentligen vet jag att Centerpartiet också tycker så här. Men det var inte den politik som fördes under den förra regeringens tid. När det gäller pengar minskade man faktiskt antalet platser vid de universitet som ligger utanför de stora städerna och de stora lärosätena. Det har naturligtvis en inverkan.

Nu är detta mitt ansvar och inte Gustav Fridolins ansvar, även om han är departementschef. Detta ligger helt och fullt hos mig.

Detta beslut är fattat av Mittuniversitetet, och vi kommer självklart att ha en dialog med det lärosätet precis som vi har med alla andra om den framtida utvecklingen av högre utbildning. Och, som sagt, vi kommer att tillföra resurser. Men ytterst är beslutet deras om var utbildningarna ska bedrivas.

Anf. 37 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Fru talman! Jag tror att vi ska hyfsa debatten lite grann, eftersom vi nu talar om väldigt många olika saker samtidigt. Jasenko Omanovic skyllde på att lärosätena under Alliansens tid vid makten blev mer självständiga. Om detta är ett problem borde den nya regeringen inleda en process och göra lärosätena mindre självständiga. Några sådana initiativ har inte tagits. Alltså verkar reformen vara ganska bra.

Finns det en direkt koppling mellan politisk färg på utbildningsministern och antalet campus i landet? Nej, där verkar vi alla vara lika goda kålsupare. Det var under socialdemokratisk tid som Mittuniversitetets campus i Örnsköldsvik, min egen hemstad, och många andra campus lades ned. Det har försvunnit universitets- och högskolecampus i det här landet oavsett om det har varit vänster- eller högermajoritet i regeringen och i riksdagen.

Hur har det sett ut med resurserna? Mittuniversitetet, såsom de flesta högskolor och universitet i Sverige, har under våra åtta år vid makten fått rekordökningar av resurser och har aldrig haft mer resurser än i samband med finanskrisen och de tillfälliga platser som kom då. På samma sätt har det minskat lite under de senaste åren. Det har alltså gått upp och ned. Det finns inte heller något direkt samband mellan takbelopp, och att det går upp och ned, och antalet campusorter. I så fall hade vi sett en explosionsartad ökning av antalet campusorter i samband med att Sveriges lärosäten har fått betydligt mer resurser totalt.

Det som vi talar om här, och som är anledningen till att jag skrev min interpellation, handlar om vilket värde man ska tillmäta politiska företrädares ord i en valrörelse. Det är nämligen ganska tydligt att det inte pågår några som helst processer för att tillförsäkra akademisk verksamhet i primärt Hämösands kommun. Det är lika solklart att det var exakt det som Miljöpartiet och Gustav Fridolin, som i dag är utbildningsminister, ställde i utsikt vid en miljöpartistisk valseger i höstas. Det var solklart för

alla, inte minst för Härnösandsborna som läser tidningar, lyssnar på radio och tittar på de lokala nyheterna på tv. Gustav Fridolin kom flera gånger till Härnösand och lovade att en röst på Miljöpartiet också var en röst på att den akademiska verksamheten i Härnösand skulle återskapas.

Nu kan man undra vad som då skulle krävas. Tydligen räckte det inte att Gustav Fridolin blev utbildningsminister och chef för Utbildningsdepartementet för att något skulle hända över huvud taget. Det pågår inte en enda process för att på något sätt ta ett steg i den riktning som Gustav Fridolin mycket tydligt lovade i valrörelsen.

Detta ansvar lägger jag inte på Helene Hellmark Knutsson. Det lägger jag helt och hållet på Miljöpartiet och Gustav Fridolin som var så tydliga i valrörelsen och sedan inte säger någonting när valet väl är vunnet och statsrådstaburetten väl är intagen.

Detta är demokratiskt problematiskt, och jag skulle vilja ha ett konkret svar av såväl Jasenko Omanovic som Helene Hellmark Knutsson. Ska vi inte försöka eftersträva att det som sägs i valrörelsen också gäller efter valdagen? Ska vi inte försöka hålla de löften som vi ställer ut till våra väljare i valrörelsen? Är det inte så att när man så uppenbart bryter tydliga och glasklara löften bidrar det till såväl politikerförakt som en allmän känsla av att det som sägs i denna kammare och ute på valmöten behöver man inte tillmätta så stor vikt, och är inte det problematiskt?

Anf. 38 JASENKO OMANOVIC (S):

Fru talman! Jag är faktiskt glad för att Emil Källström nu har taggat till sig lite grann. När Thorbjörn Fälldin och jag stod i biblioteket i Härnösand och demonstrerade mot detta beslut var du, Emil Källström, inte där. Men det är bra att du har taggat till dig.

Vi behöver alla titta på vad vi har lovat. Nu kan inte någon av oss stå här och säga vad du eller någon annan har lovat och om vi kan hålla det, utan var och en behöver förstås hålla sitt vallöfte.

En sak är viktig, nämligen att fler och fler ska få möjlighet att studera och få mer och mer kunskap. Det är bara det som kan driva Sverige framåt. Det är grunden för utveckling i Sverige. Därför är det intressant när man gör det som ni har gjort under så många år. Jag hoppas verkligen att vi kan få igenom budgeten här i riksdagen, så att vi får en förändring i förhållande till det som var tidigare. När ni ökade resurserna ökade ni bara resurserna till forskningen, inte till antalet platser i skolan. Ni gjorde en fördelningsmodell som gynnade bara gamla lärosäten. Trots att Mittuniversitet hade ett samarbete med ett företag som SCA, som inom skogsindustrin egentligen är som F C Barcelona är inom fotbollen, kunde man inte få tillgodoräkna sig detta samarbete för att få forskningsmedel. Sådant har ni skapat. Det hoppas jag faktiskt att vi kan förändra, så att vi får forskning och utveckling i hela landet på alla områden. Kunskap behövs nämligen i hela landet. Det är grunden för mitt engagemang för Mittuniversitetet, för ett lärosäte i Härnösand och för ett lärosäte även i Örnsköldsvik.

Anf. 39 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Fru talman! Jag tackar för den här debatten. Som jag sa i mitt förra inlägg är långsiktighet något av det viktigaste för hur vi ska kunna bedriva högre utbildning men även forskning av hög kvalitet i hela landet. Som jag

också sa tror jag att det är många väljare, inte minst de som röstade på Centerpartiet, som tror att om de lägger en röst på Centerpartiet innebär det att man satsar på hela Sverige och att man ser till att man har högre utbildning och forskning i hela landet. Det är någonting, precis som Jasenko Omanovic säger, som den här regeringen står upp för. Jag har skrivit en debattartikel om detta och efterfrågat ett samarbete med Centerpartiet om detta. Nu har ni faktiskt möjlighet att i samarbete med oss påverka detta i den riktning som ni inte kunde göra när ni själva satt i regering. Då blev det minskade takbelopp till bland annat Mittuniversitetet. Det var en bidragande faktor till detta beslut.

Nu kan vi se till att vi, precis som Jasenko Omanovic säger, faktiskt bygger ut antalet platser över hela landet och att vi i det forskningspolitiska arbetet så småningom också kan stärka forskningen i hela landet.

Detta är en politik som vi står bakom och som jag tror att Centerpartiet står bakom. Då – vem vet – kanske ni också kan uppfylla ett och annat vallöfte.

Anf. 40 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Fru talman! Jasenko Omanovic klagade på att vi ökade forskningsanslagen för mycket. Det håller jag inte alls med om. Jag tycker att det är bra att vi i Sverige har lyckats satsa mer på forskning trots en finanskris, och jag är väldigt glad över att alla svenska lärosäten, inklusive Mittuniversitetet, har mer forskningsresurser i dag än 2006.

Jag är också glad över att det under alla år som regeringen Reinfeldt ett och två satt vid makten fanns fler högskoleplatser i Sverige än vad regeringen Persson lämnade efter sig år 2006. Vartenda år när vi satt vid makten fanns det fler platser i det svenska högre utbildningslandskapet.

Vad den här debatten handlar om och varför jag skrev interpellationen, för övrigt min första interpellation efter fem år som riksdagsledamot, är att jag tycker att det är viktigt att ge besked till några av mina väljare, till några av Härnösands och Västernorrlands väljare, om vad det är som händer och inte när det gäller ett så tydligt vallöfte.

Det var helt uppenbart för alla som var läskunniga att om man röstade på Miljöpartiet var det en röst för mer akademisk verksamhet i Härnösand. Det är nu lika uppenbart att det inte händer någonting. Det finns inte en enda pågående process, och det lyfts inte ett finger för att infria detta vallöfte. Det tycker jag är demokratiskt problematiskt. Det är synd om de Härnösandsbor som trodde på löftet och kanske hade det som anledning att rösta på något av de rödgröna partierna.

Jag kan konstatera att det inte är min utbildningsminister som säger en sak i valrörelsen och gör en helt annan sak efter valet, eller rättare sagt inte gör någonting. Det är däremot Jasenko Omanovics och statsrådet Helene Hellmark Knutssons utbildningsminister. Jag hoppas att han inte fortsätter att vara utbildningsminister så väldigt länge till efter valet 2018.

Anf. 41 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Fru talman! Tack för en debatt om något som borde vara lika angeläget för Centerpartiet som det är för samarbetsregeringen, det vill säga hur vi ska säkerställa högre utbildning och forskning i hela landet.

Som jag sa beslutade den förra regeringen om förändringen i Mittuniversitetets styrelse efter det att bland annat takbeloppen hade

minskat. Då kunde inte Centerpartiet påverka detta på något sätt. Jag tror att det fanns en och annan väljare som hade förväntat sig att Centerpartiet skulle göra något där, så jag tror inte att man ska sitta på alltför höga hästar vad vallöften om detta. Men nu finns det en möjlighet.

Som jag sa har jag skrivit en debattartikel och bjudit in till ett samarbete, eftersom jag vet att Centerpartiet i grunden har en annan syn än de övriga borgerliga partierna när det gäller att högre utbildning ska kunna finnas i hela landet. Vi lägger också fram förslag på hur vi ska kunna bygga ut utbildningen och även säkerställa att det finns forskning. Det är som sagt inga tillfälliga satsningar, utan det är långsiktiga satsningar så att vi kan ge lärosätena de långsiktiga spelregler som de behöver.

Jag vill återigen påminna om att bara för att man är departementschef är man inte ansvarig för allt på departementet. Jag har ansvar för högre utbildning och forskning.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2014/15:436 om statliga jobb ute i landet

Anf. 42 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Anette Åkesson har ställt frågor till mig avseende statliga jobb ute i landet.

Regeringens förvaltningspolitik bygger på att myndigheterna i stor utsträckning själva, utifrån de mål och uppgifter för verksamheten som riksdagen och regeringen fastställer, avgör hur verksamheten ska organiseras för att på bästa sätt tillgodose samhällets samlade behov. Detta innebär att det i stor utsträckning är myndigheterna själva som ansvarar för att besluta om sin organisation och den geografiska indelningen av sin verksamhet.

Regeringen anser att det är viktigt att de statliga myndigheternas lokalisering kan få en större spridning över landet. Regeringen har i budgetpropositionen för 2015 uttalat att utgångspunkten för nya myndigheter är att de i första hand bör lokaliseras utanför Stockholms län. Regeringen har också uttalat att myndigheter som behöver vara lokaliserade i Stockholm bör pröva om delar av verksamheten kan lokaliseras på annan plats. Regeringen har i budgetpropositionen för 2015 vidare uttalat att det är viktigt att de statliga myndigheternas lokalisering kan få en större spridning över landet. Det handlar om att pröva om myndigheter kan lokaliseras utanför storstäderna, i första hand till länscentrum eller vissa andra orter.

Regeringen anser att det är viktigt att bedriva en politik som utvecklar landsbygden och möjligheten för kvinnor och män att bo och verka i hela landet. Det är också av central betydelse att den statliga förvaltningen är effektiv, tillgänglig och samordnad.

Anf. 43 ANETTE ÅKESSON (M):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka civilministern för svaret. Tyvärr anser jag inte att jag fick svar på själva frågorna, men här i debatten får jag ju ytterligare möjligheter.

De som lyssnar på debatten har troligen inte sett frågorna, och därför upprepar jag dem.

1. Hur ser regeringen på konsekvenserna av att flera orter ute i landet mister jobbtillfällena när exempelvis Skatteverket lägger ned kontor?
2. Vilka åtgärder har statsrådet vidtagit för att inte fler statliga jobb ska lämna landsbygden?
3. Anser civilministern att statliga verk och myndigheter har ett regionalpolitiskt ansvar? Om ja, vad innebär det och hur följs det upp? Om nej, hur tänker statsrådet säkerställa att statliga jobb inte centraliseras till storstadsregionerna?

Min korta tolkning av de svar jag fick på frågorna lyder: Regeringen tycker att det är tråkigt att det försvinner jobb ute i landet men att det är myndigheternas ansvar. Nya myndigheter ska i första hand lokaliseras utanför Stockholms län, om de inte måste ligga i Stockholm. Då ska det undersökas om delar av verksamheten kan lokaliseras på annan plats. Regionalpolitiskt ansvar – nej, det vet vi inte riktigt vad det innebär. Jo, att kvinnor och män ska bo och verka i hela landet, för vi är ju en feministisk regering.

Om statsrådet inte håller med mig om min tolkning får han strax gärna komma med alternativa svar.

Ur mitt perspektiv är jobbfrågan ute i landet viktig. Om inte statliga myndigheter har möjlighet att ha kvar arbetsplatser ute i landet, vem har då det? I själva verket visar det sig att de statliga jobben, enligt forskare, flyttar från landsbygden i högre takt än privata företag och invånarna. Det betyder att statliga myndigheter är så kallade aktiva avfolkningsagenter, och det är allvarligt. Det borde ingå i myndigheternas regionalpolitiska ansvar att ta viss hänsyn till en helhetsbild inför sina beslut.

Som politiker skapar vi inga jobb, men i vårt uppdrag ingår att skapa så goda förutsättningar som möjligt för företag att i sin tur skapa jobb i hela landet. Samtidigt går den tekniska utvecklingen framåt, vilket möjliggör ökad decentralisering. Ute i mindre orter är både lokalhyrorna och boendekostnaderna lägre, ofta förenat med högre livskvalitet.

Ser vi konkret till Skatteverket, som ju är aktuellt som droppen i bägaren i denna fråga, har lokalkontoren sedan den förra stora omorganisationen i hög grad specialiserat sig. De sköter uppgifter för hela landet och meddelar att de inte har några problem att rekrytera. Exempelvis samarbetar Lycksele och Vetlanda, trots avståndet, om registervård. Kontoret i Simrishamn har, förutom specialkompetens för granskning av oss riksdagsledamöter, huvudansvaret i södra Sverige för dem som arbetar internationellt.

Den specialkompetens Skatteverket hade byggt upp har de med stor sannolikhet tappat på grund av stora pendlingsavstånd. I Lyckseles fall rör det sig om 26 mil om dagen.

Hur är det nu med konsekvenserna av att statliga jobb försvinner ute i landet? Vilka åtgärder vill statsrådet vidta, och hur är det med det regionalpolitiska ansvaret? Köper statsrådet min tolkning av hans svar?

Anf. 44 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag vill verkligen tacka Anette Åkesson för denna interpellation och för inlägget, för det visar att vi börjar få en mer kritisk granskning av hur lokaliseringspolitiken har sett ut under de senaste åtta åren.

Vi har börjat titta på den här frågan nu och märker att det har varit en negativ trend när det gäller spridningen av de statliga jobben. Det finns klara brister i den statliga närvaron. Trenden har också där varit negativ.

Det här är allvarligt. På sikt kan det inte bara få de effekter som Anette Åkesson diskuterar, utan det kan också påverka legitimiteten för staten om medborgarna anser att staten inte finns i hela landet. Det här är något som vi ska ta tag i.

Jag redovisade före den här debatten i en särskild debatt om denna fråga hur regeringen ser på den, och jag tänker upprepa det här.

Vi befinner oss nu i ett läge där vi ser effekterna av myndighetsstyrningen under de senaste åtta åren, nämligen att det inte finns en tillräckligt tydlig styrning i fråga om lokaliseringen av myndigheter.

Bevisligen finns det en del brister vad gäller koordineringen mellan olika myndigheter avseende lokaliseringsfrågor. Det är rimligt att staten i större utsträckning styr lokaliseringsfrågorna och kräver en bättre koordinering mellan myndigheter. När myndigheter ska besluta om lokaliseringsfrågor bör de föra dialog med andra myndigheter för att skaffa sig en bild av hur de har agerat på den ort som är i fråga. Det finns ingen mekanism för detta i dag.

Regeringen anser att vi behöver skaffa oss en samlad bild av hur det ser ut med den statliga lokaliseringspolitiken. Vi behöver också ta fram principer som i större utsträckning styr myndigheternas lokalisering.

Därför avser vi att ge Statskontoret i uppdrag att ta itu med frågan, skaffa en samlad bild och föreslå hur regeringen tydligare ska styra lokaliseringsfrågorna.

Regeringen är ansvarig för helheten. Det ansvaret tog inte den förra regeringen. Denna regering anser att vi måste ta detta ansvar om vi vill ha en effektiv statsförvaltning som finns i hela landet och som har en legitimitet bland medborgarna oavsett var i landet medborgarna bor. Därför kommer vi att agera skyndsamt för att ge detta uppdrag till Statskontoret och formulera en politik som säkerställer statlig närvaro i hela landet.

Anf. 45 ANETTE ÅKESSON (M):

Fru talman! Det var intressant att höra från civilministern om uppdraget till Statskontoret. Jag ser fram mot den utredningen och vad den kommer fram till.

När det gäller jobben ute i landet räcker det inte med vackra ord. De måste följas av handling. S-MP-regeringen går med precision på åtgärder som Alliansen vidtog och som bidragit till att skapa nya jobb i hela landet. Till exempel ska lagen om valfrihet inskränkas och RUT och ROT försämrats. Dessutom kommer unga och äldre i arbete att kosta mer. Alliansens politik ökade antalet arbetade timmar och gjorde svarta jobb vita, företrädesvis jobb med låga ingångströsklar som finns i hela landet.

Kilometerskatten är ett annat exempel där S och MP konkret vill beskatta avstånd. Det hade slagit mot landsbygden, men tack och lov hör det till de förslag som S och MP backar på.

När vi som politiker inte skapar goda förutsättningar för, och i värsta fall till och med motarbetar, företag som kan skapa nya jobb minskar antalet jobb.

Sambandet är tydligt: Finns det färre jobb ute i landet minskar även kommunens attraktionskraft som boendekommun, och antalet invånare i den kommunen minskar.

Skatteintäkterna följer med ned, och svårigheten för kommunen att klara sina viktiga verksamheter av egen kraft ökar. Den kaka som ska fördelas till vården, skolan och omsorgen minskar, och kommunen blir mer och mer beroende av bidrag från staten.

Det är en tråkig utveckling som på sikt radikalt minskar kommunens förutsättningar för självstyre, inte minst i kombination med framtida befolkningsutveckling.

Kommunalråden i de nio kommuner där Skatteverket vill lägga ned kontor lyfter upp ett annat perspektiv i lördagens DN Debatt. Svenska kommuner förväntas ställa upp för flyktingmottagande. Men förutsättningar för den lokala jobbmärsknaden, den enskilt viktigaste komponenten för en lyckad integration, försämras bland annat på grund av statliga myndigheters beslut att lägga ned kontor.

När statliga Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Trafikverket, Lantmäteriet, Posten och Migrationsverket planerar nedläggningar av arbetsplatser ute i landet står dessutom många människor inför svåra beslut.

Att långpendla eller flytta med till arbete kan ju vara ett alternativ, men det betyder att de unga försvinner från den mindre orten. Har man fler personer i familjen att ta hänsyn till är det kanske inte överkomligt. Det kan fungera ett tag, i bästa fall tills man hittar ett nytt jobb. Men sannolikheten att man hittar ett nytt jobb som motsvarar ens erfarenheter och kompetens är inte den största på mindre orter. Det är tråkigt för individen och utgör ett resursslöseri för samhället.

Statliga jobb är viktiga komplement till jobben i det privata näringslivet. Försvinner de från mindre orter ute i landet minskar variationen på jobb. Det får långtgående och övergripande konsekvenser för individer, företag och kommuner.

Kan hänsyn till detta förväntas tas i enskilda statliga myndigheters underlag för beslut? Till viss del ja. Men precis som civilministern säger ligger rimligtvis huvudansvaret för det övergripande helhetsperspektivet på de statliga jobben hos regeringen.

Hur anser statsrådet att S–MP-regeringen tar detta ansvar? Hur ska hela Sverige leva?

Anf. 46 JASENKO OMANOVIC (S):

Fru talman! Jag har debatterat denna fråga i kammaren i åtta år. Jag har stått här medan ministrarna har ändrats och under både regeringen Reinfeldt 1.0 och 2.0 påpekat att så här kan man inte styra.

Varför är det viktigt att statliga jobb finns i hela landet? Jo, för de genererar mycket mer än bara de statliga jobben. Staten upphandlar allt från kaffebulle till stridsvagn. Där staten upphandlar finns det jobb.

Bagaren, nyckelsmeden, lokalvårdaren och taxichauffören finns där jobben finns.

Om man som Alliansen med Moderaterna i spetsen flyttar alla jobb ute i landet till storstäderna slår man undan benen för småföretagare runt om i landet. Då blir det färre taxiresor, och då tillverkas det färre nycklar och nyckelkort. Det blir färre möjligheter för småföretagare runt om i landet att få jobb. Det är ett stort problem för hela landet. Det är inte ett problem bara för de statliga jobben utan för småföretagarna.

Staten upphandlar som sagt allt från kaffebulle till stridsvagn. Därför är det som statsrådet Ardalan Shekarabi presenterar i dag om att vi ska få en annan styrning av statliga myndigheter viktigt. Det ger en annan möjlighet för hela Sverige att leva.

Anf. 47 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! Först vill jag tacka statsrådet. Det är ett bra förslag att ge Statskontoret i uppdrag att titta på konsekvenserna vad gäller de statliga myndigheterna. Det handlar inte bara om statliga jobb, utan precis som Anette Åkesson sa handlar det mycket om tandemrekrytering, att en hel familj kan fortsätta att leva i Värnamo, Vetlanda och Lycksele. Det är viktigt för många delar av vårt land.

Jag har stor förståelse för att myndigheter vill utveckla sig och effektivisera. Det ligger även i deras uppdrag. Vid dagens besök i skatteutskottet sa också generaldirektören att innan regeringen ger något annat uppdrag kommer man att fortsätta på den inslagna vägen.

Jag tycker dock att underlaget vi har fått från Skatteverket är ganska tveksamt. Varför läggs effektiva skattekontor ned, till exempel det i Värnamo, när skattekontorens uppdrag att göra företagsbesök kommer att bli ännu större i och med kraven på personalliggare i byggbranschen och befintliga kassaregister?

Det är också tveksamt när det gäller specialkontoren, till exempel registervården i Vetlanda. Här håller man en hög kvalitet och är effektiv, och personalomsättningen är noll. Men möjligheten att rekryteras till andra bolag är obefintlig. Varför rubba på specialkontoren, som inte är beroende av var de ligger? Här är det ju inte närheten till företagen som räknas.

Min fråga är därför: Finns det utrymme för statsrådet att uppmana Skatteverket att invänta Statskontorets resultat?

Anf. 48 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! När jag hör Socialdemokraterna förstår jag inte riktigt vilken väg de ska gå. Å ena sidan lägger de ned skattekontor i landet. Å andra sidan hör vi förespråkare för Socialdemokraterna säga att det är viktigt med statliga jobb i hela landet, inte minst för småföretagen.

Då kommer genast frågan: Varför agerar regeringen då åt motsatt håll? Det handlar ju inte bara om utlokalisering av statliga jobb, utan det handlar också om andra reformer som har aviserats av regeringen, exempelvis halveringen av RUT och försämringen av ROT. Det blir höjd skatt för unga och för seniorer. Det kommer att drabba väldigt många runt om i landet, i synnerhet på landsbygden. Det blir stora höjningar av skatterna för företag och för vanliga löntagare. Det är bara att vänta.

Jag tycker att det är jättebra att regeringen har tillsatt en utredning när det gäller just utlokalisering av statliga jobb. Det är ett bra initiativ av

civilministern. Men i vanliga fall brukar man alltid avvakta tills utredningen är klar innan man driver igenom en politik. I det här fallet tycker jag att man skulle kunna avvakta utredningen och sedan se hur man skulle kunna göra med exempelvis Skatteverkets nedläggning av kontor. Det vanliga svaret man får när man ställer en fråga är att regeringen har tillsatt en utredning och att man ska se vad den kommer fram till innan man beslutar. I det här fallet vore det faktiskt väldigt bra om civilministern kunde svara som man brukar göra från regeringens sida i vanliga fall, alltså att man har tillsatt en utredning och att man ska avvakta vad den kommer fram till.

Anf. 49 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag blir väldigt glad när jag hör diskussionen och frågeställningarna. Den förra regeringen, där Moderata samlingspartiet hade en mycket stark ställning, valde att agera helt passivt i den här typen av frågor. Statliga jobb ute i landet var absolut ingen fråga på regeringens dagordning. Trots att Sverige har högst urbaniseringstakt i Europa, och vi har stora demografiska förändringar i vårt land som kräver ett helhetstänk och ett ansvarstagande från statens sida i samverkan med kommunsektorn, agerade regeringen helt passivt.

Det Skatteverket gör i dag är att följa de förvaltningspolitiska principer och den lagstiftning som vi har i dag. Den förra regeringen initierade inget arbete som handlade om att styra myndigheterna i lokaliseringsfrågan.

Vi anser att den svenska staten har en skyldighet att hålla ihop vårt land. Om den svenska staten har ansvaret att hålla ihop vårt land måste vi också styra lokaliseringsfrågorna i större utsträckning och kräva av myndigheter att de åtminstone har dialog med varandra i lokaliseringsfrågorna.

Parallellt med detta arbete jobbar vi nu aktivt med att föra en dialog med representanter för Sveriges kommuner för att identifiera vilka utmaningar som finns i kommunsektorn med tanke på den höga urbaniseringstakten. Då kommer vi också att vidta de åtgärder som vi identifierar behövs. Parallellt med detta arbete vidtar vi åtgärder för att stärka den regionala nivån i svensk politik så att vi även fortsättningsvis kan ha en decentraliserad sjukvårdsförvaltning och goda förutsättningar att styra regional utveckling och kollektivtrafik.

I dessa två frågor valde den förra regeringen också att agera passivt. Man grävde regionfrågan långt under jorden för att inte behöva ta tag i en viktig administrativ fråga som får stora konsekvenser både för sjukvården och för den regionala utvecklingen i vårt land.

Att det i dag finns ett engagemang bland moderata riksdagsledamöter i den här typen av frågor kan jag bara välkomna. Jag garanterar att vi kommer att föra en aktiv dialog med alla de demokratiska partier som är intresserade av den här typen av frågor, för detta handlar om väldigt stora frågor, om hur vi håller ihop vårt land, hur vi effektiviserar, moderniserar och utvecklar den offentliga sektorn, som är verktyget för statens och kommunernas samspel.

Fru talman! Vi behöver ta tag i dessa frågor. Så länge ingen förändring i regelverket och styrningsprinciperna sker följer myndigheterna de principer och regelverk som finns i dag. Men regeringen kommer skyndsamt att ge uppdrag till Statskontoret att ta tag i dessa frågor.

Parallellt med detta har vi också aviserat att vi kommer att tillsätta två förhandlingspersoner som får i uppdrag att jobba med regionfrågan och tillsammans med representanter för kommunsektorn ta fram en väg för hur vi kan modernisera och utveckla förvaltningen på den regionala nivån.

Till detta ska vi också koppla hur de statliga myndigheterna organiseras på regional nivå och huruvida det finns skäl att i större utsträckning koordinera och styra den statliga regionala indelningen för att skapa bättre förutsättningar för samverkan med kommunsektorn.

Jag vill återigen säga att den här debatten är mycket välbehövlig, och det är bra att också representanter för Moderata samlingspartiet lyfter fram dessa frågor.

Anf. 50 ANETTE ÅKESSON (M):

Fru talman! Statsrådet verkar tro att trenden med centralisering av statliga jobb enbart skett de senaste åren. Men riktigt så är det ju inte.

Skatteutskottet fick i dag besök av Skatteverkets generaldirektör. Vi fick utförlig information och möjlighet att ställa frågor. Dock upplevde jag inte att jag fick något egentligt svar på min fråga: Varför dras det ned jobb på mindre kontor? Svaret på den frågan var inte riktigt tydligt.

Jag är hoppfull om den utredning som nu är tillsatt, men jag är kanske inte lika optimistisk om att en socialdemokratisk och miljöpartistisk regering kommer att klara av att lösa dessa frågor. Det är oroande, inte minst eftersom regeringen samtidigt motarbetar sådana alliansreformer som de senaste åren gett konkreta resultat i form av ökat antal jobb, fler arbetade timmar och därmed även större resurser till vården, skolan och omsorgen för landets kommuner och landsting.

Kommunerna ansvarar för utvecklingen av sitt geografiska område. Lokalt är det kommunpolitiker som kan göra skillnad. Det märks inte minst i de olika näringslivsrankningar som finns att det går att påverka förutsättningarna så att de blir så goda som möjligt för skapandet av nya jobb.

Men de statliga jobben spelar också en stor roll. Inte bara symboliskt utan rent konkret är det viktiga jobb som fortfarande finns ute i landet. Man gör ett bra jobb och har anpassat sig efter läget och ny teknik, och man har ofta mindre personalomsättning. Vid enskilda myndigheters beslut tas inte tillräcklig övergripande hänsyn till den viktiga roll statliga jobb spelar lokalt – där är vi överens – och då kan beslut om kontorsnedläggningar i de olika myndigheterna fattas på ett bristfälligt underlag.

Jag vill be statsrådet att fortsätta ta frågan om statliga jobb ute i landet på allvar. Jag instämmer med mina kolleger Helena Bouveng och Erik Andersson och hoppas att man avvaktar Statskontorets utredning.

Kombinationen av att regeringen inte tar ett övergripande helhetsansvar för jobben, med raserandet av Alliansens jobbfrämjande politik, kommer att få olyckliga konsekvenser för Sverige. Jag vill även passa på att tacka för debatten.

Anf. 51 JASENKO OMANOVIC (S):

Fru talman! Innan jag tackar ministern för förslaget och svaret skulle jag vilja säga att Helena Bouveng hade en poäng i att det behövs statliga jobb. De kan ju bidra också till att få en mer dynamisk arbetsmarknad. Det

är också viktigt. Det kan man tillägga till det att statliga jobb bidrar till ett bättre småföretagarliv i de kommuner där de finns.

Jag tackar ministern för hans initiativ och hoppas att vi får fler initiativ på det här området. Det är ett arbete som varit eftersatt i åtta år. Nu äntligen får vi se några bra förslag.

Anf. 52 HELENA BOUVENG (M):

Fru talman! Jag tycker att det är jättebra att statsrådet har gett Statskontoret detta uppdrag. Men det brinner lite i knutarna. Skatteverkets föreslagna förändring ska vara färdig successivt och fاسas ut fram till 2018. Statsrådet säger att utredningen ska ske skyndsamt.

Jag ställer frågan till statsrådet: Är det möjligt att ha en dialog inte bara med Sveriges kommuner och landsting och regioner utan också med våra myndigheter, så att de avvaktar med sina beslut om förändringar tills Statskontoret har kommit fram till sitt resultat?

Jag måste dock också berömma Skatteverket. Man har gjort en fantastisk resa. För 15 år sedan var det en rysare att ringa till Skatteverket. Jag tyckte också att det var lite jobbigt. Men i dag kan Näsby Gräv i Vetlanda gladeligen ringa till sitt kontor och fråga hur de ska göra för att det ska bli rätt. Man har verkligen lyckats med att det ska vara lätt att göra rätt.

Min fråga till statsrådet blir: Tror statsrådet att förtroendet för Skatteverket ökar eller minskar ju färre kontor vi får och ju längre bort från företagen de är? Och, återigen, kommer statsrådet att inleda en dialog med Skatteverket med anledning av de aviserade förändringarna och förhindra detta tills Statskontoret har lagt fram sitt förslag och sin utredning?

Anf. 53 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Jag vill tacka civilministern för att han rosar Moderaterna. I ett antal debatter har du sagt att det är viktiga frågor vi tar upp. Det är bra att vi är angelägna om vad som händer i Sverige. Jag måste också säga att civilministern är en av de ministrar som jag tror mest på i den här, som jag ser det, svaga regeringen.

Det går alltid bra att skylla på den föregående regeringen när man står här i talarstolen, men nu är det faktiskt ni som styr. Det är ni som ska leverera svaren.

Man talar varmt om landsbygden men agerar tvärtemot. Jag vill bara upprepa det jag har sagt tidigare. Det är alltså höjd skatt för unga och för seniorer. Det är kilometerskatten, som man inte kunde införa nu av olika tekniska skäl. Men den kanske införs 2018 om Socialdemokraterna skulle vinna det valet, vilket vi inte tror. Bensin- och dieselskatten kommer också att slå väldigt hårt mot landsbygden. De har ju inte så många alternativ.

Därför frågar jag om man har tillsatt en utredning, som är väldigt bra. I en utredning brukar man nämligen belysa olika aspekter, och man får ett resultat som man kan ta ställning till. Varför väljer man att lägga ned de här skattekontoren ute i landsbygden? Man flyttar dem från mindre orter till större orter. Varför inte avvakta den här utredningen, så att man kan se en helhet över alla statliga jobb som finns ute i riket?

Jag tackar för en bra debatt.

Anf. 54 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag vill först och främst tacka interpellanten Anette Åkesson och dem som har deltagit i debatten: Jasenko Omanovic, Helena Bouveng och Erik Andersson.

Det här är, som sagt, en väldigt viktig diskussion. Det handlar i slutändan om legitimiteten för den svenska staten. Jag hade förmånen att leda den socialdemokratiska kriskommissionen efter valförlusten 2010. I det arbetet tyckte jag att det var otroligt viktigt att våga vara självkritisk. Jag tycker att det är väldigt bra att Moderaterna nu också tar steget att kritiskt granska den förvaltningspolitik som fördes av den förra regeringen och de effekter i Skatteverket som den här typen av styrning kan medföra och vad det innebär för statens legitimitet och närvaro i hela landet.

Jag är mer än intresserad av att delta i en dialog som kan handla om hur vi tillsammans kan utveckla den svenska förvaltningen. Den ordning som vi har i dag är att myndigheterna agerar fristående från regeringen i den här typen av frågor. Det är också i enlighet med den nuvarande förvaltningspolitiska principen.

Vi från regeringens sida menar att vi måste finna en balanspunkt där myndigheterna å ena sidan jobbar med effektivisering och effektiv resursanvändning och å andra sidan tar hänsyn till spridningen av de statliga jobben och till den statliga närvaron i landet. Den balanspunkten finns inte i dag. Det kan skada staten och vårt samhälle på lång sikt om vi inte jobbar med detta.

Det som vi kan göra för att ändra denna ordning är att ge uppdrag till Statskontoret att ta fram underlag. Utifrån det underlaget ska vi forma en ny politik som bidrar till sammanhållningen i vårt land. Jag kommer även fortsättningsvis att föra en dialog om hur den politiken ska kunna utvecklas med de demokratiska partier som finns i riksdagen och som är intresserade av att delta i detta arbete.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.54 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 18.00.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 18.00.

§ 10 Svar på interpellationerna 2014/15:383 och 474 om Lågstadie- löftet och Lågstadielyftet

Anf. 55 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Ida Drougge har frågat mig vad som skiljer Lågstadielöftet från Lågstadielyftet. Hon har också frågat mig vilka pengar

jag kommer att avsätta till det aviserade Lågstadieöftet och varför jag vill vänta med Lågstadieöftet till 2017.

Camilla Waltersson Grönvall har frågat mig om förslaget om fler anställda i lågstadiet innebär att regeringen använder Alliansens avsatta 2 miljarder kronor eller om förslaget innebär ett tillskott på 2 miljarder kronor.

Lågstadieöftet innehåller en rad åtgärder som bland annat syftar till att förbättra den tidiga uppföljningen av elevernas kunskaper och stöd till eleverna i lågstadiet inklusive förskoleklassen. Lågstadieöftet som vi har presenterat innefattar bland annat följande områden: fler anställda i lågstadiet så att lärare får mer tid för sitt arbete och klasserna kan bli mindre, en läsa-skriva-räkna-garanti, obligatorisk förskoleklass samt fler speciallärare och specialpedagoger. Därutöver har regeringen i budgetpropositionen för 2015 aviserat en satsning på mindre barngrupper i förskolan.

De insatser som ingår i Lågstadieöftet är som ni hör av olika karaktär och har därmed olika tidsplaner. En del ingår i beslutad budget, andra insatser avser regeringen att återkomma till i vårpropositionen och i vårändringsbudgeten medan ytterligare andra kräver utredning och regeländring. Regeringen och oppositionen har olika budgetalternativ med olika konstruktioner av våra respektive satsningar på skolans område. Min förhoppning är dock att vi delar samma prioriteringar och kan komma överens om de olika nödvändiga satsningarna på skolans tidiga år.

I Lågstadieöftet finns en satsning som bland annat syftar till att stimulera huvudmän att anställa mer personal så att lärarna får mer tid för sitt arbete och så att klasserna kan bli mindre i lågstadiet. Regeringen och oppositionen är eniga om att en sådan satsning behövs. I vår budgetproposition för 2015 heter satsningen Fler anställda i lågstadiet, medan de borgerliga partierna kallade den för Lågstadieöftet.

I budgetpropositionen för 2015 föreslog regeringen att satsningen skulle trappas upp från 1,1 miljarder kronor år 2015 och fullt utbyggd från 2016 omfatta 2 miljarder kronor årligen. Vi beräknar nu att 2 miljarder kronor kan avsättas redan under innevarande år. Under 2015 föreslås medel även delvis kunna användas till andra insatser än att anställa mer personal för att utöka den tid som lärare i lågstadiet kan ägna åt varje enskild elev.

Skolans kultur, organisation och regelverk måste tillsammans säkerställa att bedömning av elevens kunskaper leder till insatser som ger eleven möjlighet att nå kunskapsmålen. Därför ingår införandet av en så kallad läsa-skriva-räkna-garanti i Lågstadieöftet. Regeringen avser att utreda förutsättningarna för att införa en läsa-skriva-räkna-garanti och hur en sådan bör utformas. Syftet med garantin är att utarbeta ett system som ser till att alla elever får de extra anpassningar eller det särskilda stöd de behöver för att få förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i svenska eller svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 i grundskolan och sameskolan samt i årskurs 4 i specialskolan.

Vi är positiva till att införa obligatoriska bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling och matematik samt kunskapskrav i läsförståelse för årskurs 1 i grundskolan under 2016. De obligatoriska bedömningsstöden och kunskapskraven ska ge lärare ett forskningsbaserat stöd i arbetet med

att följa upp elevernas kunskapsutveckling och kan komma att ingå som en del av läsa-skriva-räkna-garantin.

Läsa-skriva-räkna-garantin kommer därför att utredas med start under 2015 med målsättningen att garantin ska börja gälla under 2017.

Lågstadieöftat innefattar också ett tilläggsdirektiv till Grundskoleutredningen om bland annat införandet av en obligatorisk förskoleklass där alla får ta del av förskolepedagogiken. Dessutom ska utredningen om läsa-skriva-räkna-garantin vid behov lämna förslag på insatser som kan sättas in redan i förskoleklassen.

Avslutningsvis finns också en del i Lågstadieöftat med åtgärder som syftar till att öka tillgången till lärare med specialpedagogisk kompetens i lågstadiet. I budgetpropositionen för 2015 föreslog regeringen att 200 miljoner skulle avsättas 2015 för sådana insatser och beräknade 500 miljoner årligen från och med 2016. Något motsvarande förslag återfanns inte i de borgerliga partiernas budgetförslag som riksdagen biföll. Vi återkommer därför i vårpropositionen och vårändringsbudgeten med aviseringar om satsningar på detta område.

Då Camilla Waltersson Grönvall, som framställt en av interpellationerna, anmält att hon var förhindrad att närvara vid sammanträdet medgav andre vice talmannen att Erik Bengtzboe i stället fick delta i överläggningen.

Anf. 56 IDA DROUGGE (M):

Herr talman! Sverige har nu en historiskt svag regering vars parlamentariska stöd är exceptionellt svagt. Det är i sig ingen nyhet längre; det har gjorts tydligt gång på gång när Alliansen, trots valförlust, ändå har fått igenom drygt 70 beslut här i kammaren, mot regeringen.

Det som jag nu blir alltmer förvånad över, herr talman, är att regeringen även verkar svag när det gäller nya idéer till skolpolitiska förslag. Gustav Fridolin med flera hade före valet en ganska hög svansföring och kritiserade gång på gång det mesta som Alliansen har gjort på utbildningsområdet.

Nu verkar man ha ångrat sig och lägger i stället fram förslag som jag uppfattar som mer eller mindre omdöpta kopior av Alliansens skolpolitik.

Herr talman! Tolka mig rätt: Jag tycker självklart att det i grunden är väldigt bra, och det är extremt bra för svensk skola att vi har en bred översyn och samsyn när det gäller skolpolitiken. Jag tycker att det är positivt att regeringen har närmat sig Alliansens skolpolitik och att vi av ministrarnas svar kan se att skillnaderna mellan Lågstadieöftat och Lågstadieöftat i stort sett är obefintliga.

Till skillnad från det som utbildningsministern skriver i sitt svar till mig säger min kollega i utbildningsutskottet, miljöpartisten Jabar Amin, att det skiljer sig i sak men att det är samma pengar som man avser använda. Därför skulle jag vilja ha ytterligare ett förtydligande på den punkten.

De skillnader som återstår efter att regeringen nu har anslutit sig till vår syn på skolan och vår politik är för det första tioårig grundskola och för det andra hur vi får fler studenter att vilja fullfölja sina utbildningar till speciallärare, matematiklärare och NO-lärare.

Dessa frågor hänger tätt ihop med Alliansens förslag om ett lågstadielyft, eftersom förslagen vill ge våra sex-, sju- och åttaåringar särskilt stöd extra tidigt. En tioårig grundskola gör detta mer möjligt än i dag. Men här verkar regeringen säga stopp och belägg. Ja till tidigt stöd – men inte i förskolan. Där räcker det.

Den enda ljusglimten som jag ser för våra sexåringar är där Gustav Fridolin i sitt svar säger att utredningen om en läsa-skriva-räkna-garanti som nu inleds kanske, vid behov, kan få lämna förslag på åtgärder som sedan kanske kan få sättas in redan i förskoleklass.

Därför vill jag ställa två frågor. När tror ministern att han har funderat klart över om det kan finnas behov av stöd i förskoleklass? Jag ser redan de behoven i dag, men jag undrar om det finns något jag kan göra för att ministern ska se behoven. Varför vill inte regeringen kompetensutveckla våra förskollärare så att de kan undervisa även i årskurs 1 och också kunna bedöma om någon bland våra yngsta sexåringar behöver särskilt stöd?

Anf. 57 ERIK BENGTZBOE (M):

Herr talman! Utbildningsminister Gustav Fridolin har nu varit utbildningsminister i 193 dagar i vad som måste betecknas som en historiskt svag regering. Vi kan såklart diskutera Ola Ullsten-regeringen och 70-talet i frågan om parlamentariskt stöd, men vi kan också konstatera att det inte på något sätt är en nyhet att Sverige leds av minoritetsregeringar. Det är ändå anmärkningsvärt att nuvarande regering redan har fått mer än 70 tillkännagivanden mot sig i kammaren och att regeringen har fått dra tillbaka en proposition under den första månaden vid makten.

Framför allt ser vi en politiskt svag regering. Propositionslistan gapar tom. Sammanträdena haglar inte tätt i riksdagens utskott. De förslag som läggs fram är antingen kopior på gamla förslag från 70-talet eller 90-talsgarantier eller rena kopior på Nya moderaternas och Alliansens politik.

Jag kan inte tolka statsrådets svar – även om jag tackar för svaret – som något annat än att det de facto är de 2 miljarder som riksdagen redan har anslagit i Lågstadie lyftet som nu har bytt namn till Lågstadie löftet i regeringens budgetändring i vårpropositionen. Utbildningsministern verkar ogärna vilja erkänna att det är samma pengar som faktiskt ska användas en gång till. Hur annars kan statsrådet förklara varifrån finansieringen för att möta regeringens löften från de 1,1 miljarder som regeringen har föreslagit tidigare kommer? Varifrån kommer de resterande 900 miljonerna om de inte kommer från Alliansens förslag och den redan av riksdagen beslutade finansieringen i den budget som riksdagen antog i höstas?

Herr talman! Det är bra att vi är överens i Sveriges riksdag om behoven i den svenska skolan. Kunskapskraven redan i årskurs 1 är ett bra exempel på ett område där vi verkar vara överens över blockgränsen. Det handlar om behovet av att ge stöd och insatser tidigare samt tidigare kontroller. Det är särskilt viktigt om vi ska nå resultat framåt.

Att regeringen rätt och slätt kopierar Alliansens skolpolitik vittnar om en regering som kanske inte står riktigt välrustad att hantera de utmaningar vi står inför. Trots åtta år i opposition för Socialdemokraterna och ett helt liv i opposition för Miljöpartiet – även om man har utgjort regeringsunderlag några perioder – har regeringen inte mer att komma med än att kopiera det som man under åtta år högljutt har kritiserat som undermålig politik från Alliansens sida. Det går inte att tolka som något annat än ett svaghetstecken och enormt långt bort från den retorik som vi såg i valrörelsen. Då talade ledande miljöpartister och socialdemokrater om hur skolans utveckling skulle vändas, lärarna skulle få höjda löner i

tiotusen kronorsklassen och gymnasieskolan skulle göras obligatorisk. 200 dagar in i mandatperioden har inte mycket skett; inte ens har mycket påbörjats. Tvärtom verkar det vara Jan Björklunds anda som ligger över skolpolitiken.

Detta tycker jag självfallet är bra, men när det kommer till skolpolitiken är det viktigt att regeringen visar förmåga att gå från ord till handling. Regeringen måste visa att man tar utbildningsfrågorna på allvar och att man är villig att genomföra den politik som man gick till val på, även om det är bra att man håller sig till Alliansens politik.

Framför allt väcks frågor om hur regeringen egentligen resonerar. För ett par veckor sedan när riksdagen röstade om undervisningstiden i matematik röstade regeringssidan nej. Nu verkar det som att den satsningen ska ligga kvar. Miljöpartiet och Socialdemokraterna har röstat emot alla förändringar för att sedan acceptera i efterhand och vilja ligga kvar. Det väcker en hel del frågor bortom varifrån de 2 miljarder kronorna kommer.

Anf. 58 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Politik är en intressant sysselsättning på många sätt. Det är den enda delen av verkligheten där jag vet att man kan ha ett högt tonläge även när man är överens; det är på något sätt fel att tycka lika.

Det finns stora delar av den av riksdagen antagna budgeten som jag välkomnar och som var lika de satsningar som var med i den av regeringen föreslagna budgeten. Det är bra att vi har nått den situationen att vi har en samsyn om att det måste investeras i skolan.

Om vi backar ett drygt år i tiden och tittar på de budgetar som riksdagen hade att fatta beslut om inför 2014 såg vi en helt annan budgetdebatt. Då kämpade den dåvarande alliansregeringen med näbbar och klor för att genomföra ytterligare ett jobbskatteavdrag och för att genomföra en riktad skattesänkning för dem som tjänade allra mest. Av det reformutrymme som då fanns lade man 62 procent på skattesänkningar och bara 2 procent på skolan. Miljöpartiet och vår regeringspartner Socialdemokraterna lade fram budgetalternativ med mycket stora investeringar i skolan. Inför 2014 års budget utkämpade vi en strid som handlade om huruvida vi skulle investera i skolan eller inte. Jag är glad att den striden verkar vara över och att vi är överens om att det behövs investeringar i skolan.

De två budgetalternativ som låg för bordet till 2015, dels det regeringen lade fram, dels det som gick igenom på grund av Sverigedemokraternas maktmanifestation i riksdagen, innehöll båda investeringar i skolan. En av punkterna som var lika gällde investeringar i fler anställda för de tidiga skolåren. Vi ville båda satsa 2 statliga miljarder årligen på att fler kan anställas för de tidiga skolåren så att lärarna skulle få mer tid för sitt arbete. Regeringen trappade upp satsningarna från 2015 till 2016 medan oppositionsbudgeten, så som det vanligen är i oppositionsbudgetar, låg lika över varje år.

I stället för att invänta en förändring i en vårandringsbudget som man kan fatta beslut om först i juni har regeringen valt att sätta igång arbetet, använda pengarna och besluta om förordningen så att kommunerna kan ta del av pengarna för att anställa fler.

Regeringens lågstadielöfte innehåller dock mer än denna satsning på fler anställda. Den innehåller också satsningar på fler speciallärare och

specialpedagoger där vi vill lägga 500 miljoner årligen. Med tanke på vad som sägs i debatten hoppas jag att vi kommer att vara överens i den frågan också, trots att pengarna ströks i den borgerliga budgeten. Men jag väntar mig att de borgerliga budgetmotionerna kommer till våren. Då har ni kvar de pengar som vi vill lägga på fler speciallärare och specialpedagoger.

Lågstadielöftet innehåller en läsa-skriva-räkna-garanti. Jag är glad över att det finns en samsyn om att en sådan behövs. Utredningen tillsätts inom kort så att en sådan ska finnas på plats 2017.

Utöver dessa punkter finns det några skillnader där jag nu hoppas på att nå en samsyn. En sådan är hur vi ser på förskoleklassen. Vi är överens om att alla sexåringar ska gå i en obligatorisk skolform med tydlig uppföljning av läsning, skrivning och räkning, och de ska få stöd så att de får med sig grunderna i läsning, skrivning och räkning så att de kan nå kunskapskraven i trean och även de nya kunskapskraven när de införs i ettan.

Det vi inte är överens om – vad det verkar – är huruvida förskollärare, alltså akademiskt utbildade experter på små barns lärande, ska anses behöriga att undervisa i förskoleklassen. För mig är det självklart att förskollärare som har den utbildningen ska kunna arbeta tillsammans med grundskollärare i förskoleklassen. Jag anser inte att vi när vi har så stora rekryteringsbehov till svensk skola ska behöva ombilda akademiskt utbildade experter på små barns lärande som jobbar med sexåringar till att bli en annan typ av lärare än förskollärare. Förskollärare är duktiga på sitt yrke.

Vi saknar fortfarande stöd för den stora satsning vi vill göra på lärares löner, nämligen 3 miljarder på årsbasis från 2016.

Anf. 59 IDA DROUGGE (M):

Herr talman! Jag tycker inte, till skillnad från Gustav Fridolin, att det är särskilt konstigt att vi i Alliansen och Moderaterna är förvånade över hur regeringen betar sig. Regeringen har medvetet eller omedvetet fått det att verka som att satsningarna är helt nya, inte har funnits sedan tidigare och framför allt att det är fråga om 2 ytterligare miljarder som man vill lägga till. Ett flertal skolor, lärare, rektorer och kommuner har hört av sig till oss och undrat om det är fråga om 4 miljarder när regeringen vill lägga 2 miljarder *till*. Vad är det som gäller?

Därför tycker inte jag att det är så konstigt att vi är förvånade eller att tonläget kanske går upp lite på den punkten.

Sedan måste jag bara säga att jag tycker att det är synd att ministern använder halva sin talartid till att tala om Alliansens dåvarande politik, lite grann på temat ”ni hade åtta år på er”.

Alliansen genomförde många reformer under de åtta åren och lyckades kombinera ekonomisk tillväxt – även som en förutsättning för att långsiktigt och alltid kunna satsa på skolan – med att genomföra stora reformer på skolområdet.

För att nämna några har vi sedan tidigare infört 100 timmar mer matematik i lågstadiet. Vi har startat den speciallärarutbildning som Socialdemokraterna lade ned, vilket resulterade i att vi nu har brist på speciallärare och diskuterar det här i dag. Ny lärarutbildning, ökade möjligheter att ge särskilda stöd tidigt, betyg från årskurs 6 i stället för

årskurs 8 och stora fortbildningssatsningar för lärare – det är bara några satsningar.

Nu har vi i Alliansen också satsningar i vårt lågstadielyft på att få till stånd fler speciallärare. Speciallärare är några av de lärare som via vår satsning kan anställas. Vi har även insatser i form av särskilda skattefria examenspremier på 50 000 kronor till varje student som tar examen. Vi vet att grundproblemet inte är att vi har för få platser – även om vi vill att de ska bli fler – utan att många hoppar av sin utbildning. Här tror vi att det är precis som ministern säger: Högre löner och större möjlighet till anställning är självklart bra, men man behöver även uppmuntra eleverna att ta sin examen. På de punkterna saknar regeringen förslag.

Jag vill återgå till skillnaden mellan att göra förskoleklassen obligatorisk och att göra den till grundskola. Jag kan förstå att det kan låta som en liten skillnad i gemene mans öron, men jag tycker inte att det är det. Innehållet i förskoleklassen och i dagens årskurs 1 skiljer sig nämligen åt på så vis att årskurs 1 har mer av kunskapsmål och mer möjlighet att ge särskilda stöd. Dock upptäcks behoven ibland redan tidigare, men hjälpen skjuts på framtiden.

Jag kan inte förstå varför regeringen inte vill möjliggöra för våra förskollärare att få extra kompetensutveckling och ge dem en legitimation för att undervisa även högre årskurser eller ta allt positivt med förskolepedagogiken och göra den tillgänglig för fler elever och på så sätt utöka lärarnas kunskaper så att de kan ge särskilda stöd ännu tidigare.

Anf. 60 ERIK BENGTZBOE (M):

Herr talman! En tydlig slutsats av PISA-undersökningen var behovet av tidiga insatser i den svenska skolan. Det verkar finnas en samsyn på det problemet och även på insatserna.

Det var därför alliansregeringen redan inför valet föreslog en satsning på 2 miljarder för att göra det möjligt med mindre klasser, fler lärare och fler speciallärare. Denna satsning blev verklighet. Alliansens budget gick igenom i höstas, även om man får lov att erkänna att det skedde under minst sagt speciella former.

Jag delar inte alls bilden som Gustav Fridolin vill måla upp av alliansregeringens åtta år vid makten. Alliansregeringen gjorde under åtta år historiskt stora och många satsningar på den svenska skolan för att vända utvecklingen. Vi hade i decennier tappat i kunskapsresultat eftersom vi hade tappat fokus på kunskap, något som slår hårdast mot de absolut svagaste eleverna.

Då klagade den dåvarande oppositionen på att det gick för fort, att det hände för mycket. Det fanns inte tid att smälta allt det här, vare sig i riksdagen eller i klassrummen.

Nu verkar regeringen tycka att mer eller mindre alla de här förändringarna var bra. Det finns ju ingenting man backar från, vill ändra eller dra tillbaka. Tvärtom verkar man vara väldigt nöjd med det Jan Björklund och Alliansen har levererat på åtta år.

Det är glädjande att regeringen har en samsyn med oppositionen när det gäller betydelsen av tidiga insatser. Det välkomnar vi i Nya moderaterna. Men vi undrar varför ni i den rödgröna regeringen inte vill gå längre och se till att göra förskoleklassen till första klass i grundskolan.

En tioårig grundskola skulle – till skillnad från regeringens förslag – enligt oss i Alliansen garantera en modell där de som går i den obligatoriska förskoleklassen som en del av grundskolan får ta del av de stöd och tidiga insatser beträffande att lära sig räkna, läsa och skriva som vi är överens om.

Risken med ett förslag om att göra förskolan obligatorisk men inte till en del av grundskolan är att rättigheterna till det stödet uteblir. Varför vill inte den rödgröna regeringen se till att skoleleverna i första klass – det som i dag kallas förskoleklass – får tillgång till det stödet, när vi verkar vara överens om att det är otroligt viktigt att få det på plats?

Ett återkommande mantra från flertalet debattörer i skolfrågan brukar vara att skolan nu behöver lite arbetsro, att det behövs långsiktighet och att det behövs samarbete över blockgränserna mellan opposition och regering för att faktiskt få den långsiktighet som man söker.

Samarbete, herr talman, kräver dock öppenhet, rakhet och tydlighet så att man vet var man har varandra och vilka saker man diskuterar – att en spade faktiskt är en spade och att snus faktiskt är snus.

Regeringen med utbildningsministern i spetsen ger i en debattartikel i en större dagstidning sken av att det är två friska nya miljarder som ska skickas till den svenska skolan. Det skapar såklart en utmaning när såväl opposition och ansvariga skolpolitiker runt om i våra kommuner som rektorer, lärare, föräldrar och elever förväntar sig nya pengar men det visar sig att regeringen inte alls aviserar några nya pengar. Den har bara döpt om någonting som redan fanns i Alliansens budget och som redan i dag är en verklighet och finns på plats.

Därför kan man faktiskt tycka att det är värt att ha en diskussion om det vi verkar vara överens om. När någon målar upp en annan bild av verkligheten skapar det utmaningar för alla andra runt omkring i den här verksamheten som inte ägnar sin tid åt att skriva debattartiklar utan faktiskt undervisar.

Anf. 61 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Erik Bengtzboe säger att jag är nöjd. Men jag är inte så nöjd med skolpolitiken som jag är med lärarna. Jag är nöjd med att lärare och rektorer, skolans medarbetare, har klarat att hantera väldigt många stora reformer på ganska kort tid. Svensk skola står stark, och om vi bygger vidare på det som är starkt har vi möjlighet att vända kunskapsresultaten. Det är jag verkligen nöjd med.

Vi kan diskutera länge vad som hände under de gångna åtta åren. Mina motdebattörer gör det. Vi har uppenbarligen olika syn på det.

Jag är glad för att man något stärkte satsningarna på skolan. Jag tror att det var så att när Alliansen lämnade regeringsmakten hade man gett 7 miljarder till skolan efter åtta år med huvudsakligen växande ekonomi. Tyvärr hade man sänkt skatten med 140 miljarder, alltså 20 gånger mer, under den perioden. Jag hade gärna sett att de pengarna i större utsträckning hade använts till att faktiskt satsa på skolan med tanke på att så många unga inte får med sig det de behöver från grundskolan.

Där ändrar vi nu ekonomisk prioritering, och förstår jag det rätt ändrar vi ekonomisk prioritering med någon sorts samsyn. Moderaterna föreslår inte samma stora skattesänkningar längre utan vill satsa på skolan. Jättebra – äntligen får vi den prioritering vi behöver!

Erik Bengtzboe efterlyser tydlighet. Jag skulle vilja efterfråga samma sak. Låt oss nu vara tydliga i slutet av den här interpellationsdebatten.

I vårt lågstadielöfte ingår ett antal olika satsningar som är nödvändiga för att se till att varje ung elev får det stöd den behöver.

Låt oss försöka tydliggöra för dem som lyssnar vad vi är överens om och inte.

Nu har vi förstått att vi är överens om att det behöver läggas 2 miljarder på att anställa fler i de tidiga årskurserna så att lärarna får mer tid för varje elev. Det framgick av våra budgetmotioner, och det framgick i den debattartikel som nämns i interpellationen.

Vi är uppenbarligen inte helt överens när det gäller förskoleklassen. Vi är överens om att alla sexåringar ska gå i en obligatorisk skolform där de får en uppföljning av läsa-skriva-räkna-kunskaperna.

Självklart ska man få det stöd man behöver för att uppfylla de senare kunskapskraven. Det har man rätt till i skollagen i dag. För att garantera att det verkligen blir så vill vi införa en läsa-skriva-räkna-garanti från förskoleklassen till årskurs 3.

Det som skiljer oss åt är att vi ser akademiskt utbildade experter på små barns lärande, alltså förskollärare, som fullt kompetenta att göra det jobbet.

Vi ser i forskningen hur viktig förskolepedagogiken är för de små barnen. Därför tjänar förskoleklassen ett gott syfte som ett möte mellan förskole- och grundskolepedagogik. Där skiljer vi oss uppenbarligen åt. Ni vill ta bort förskolan från förskoleklassen och att förskollärare inte ska få undervisa i förskoleklass med mindre än att de utbildar om sig till en annan typ av lärare.

Det finns tre satsningar till i vårt lågstadielöfte där jag inte blir helt klok på om vi är överens eller inte. Jag skulle önska att Ida Drougge och Erik Bengtzboe ger besked i den följande debatten.

För det första, när det gäller läsa-skriva-räkna-garantin från förskoleklass till årskurs 3, tillsätter vi nu en utredning för att en sådan ska finnas på plats 2017. Poängen är att när en lärare ser att en elev i förskoleklassen, ettan, tvåan eller trean behöver extra stöd ska man ha verktyg för att se till att stödet kommer på plats.

Är ni beredda att arbeta tillsammans för att få till en sådan läsa-skriva-räkna-garanti från förskoleklass till årskurs 3, Ida Drougge och Erik Bengtzboe?

För det andra, när det gäller speciallärare, vill vi – utöver de 2 miljarder som vi lägger på fler anställda under de tidiga åren – satsa en halv miljard på att fler ska utbildas sig till och kunna anställas som speciallärare och specialpedagoger. Om ni har med en sådan halv miljard för de kommande åren i era budgetförslag är jag överens med er också där.

För det tredje, när det gäller satsningen på lärarnas löner, är det fullständigt nödvändigt att höja dessa för att fler ska vilja bli lärare. Det är den enskilt största skolsatsningen vi pratar om: 3 miljarder på årsbasis från 2016. Ställer ni upp på det?

Anf. 62 IDA DROUGGE (M):

Herr talman! Jag vill för tydlighetens skull börja där ministern avslutade. När det gäller läsa-skriva-räkna-garantin har vi haft svårt att veta vad exakt som behöver utredas förutom de satsningar med bedömningsstöd och kunskapskrav som vi tycker är bra och som vi redan har kommit överens om. Vi är givetvis med på de bitarna – det är ju våra förslag.

Det låter som att Gustav Fridolin ändrar sig lite grann. I sitt svar säger ministern att den här utredningen kanske, om det behövs, kan få titta på förslag om tidigare stöd som kan ges i förskoleklassen. Nu låter det som att ministern ser behoven och att utredningen ska titta på stöd som kan ges även i förskoleklass. Om det är så tycker jag att det är väldigt bra. Där har vi definitivt en samsyn.

Vår poäng med att ha en tioårig grundskola är delvis att förskoleklassen i dag inte har möjlighet att ge tidigt stöd eftersom förskollärare inte utbildas i den kompetensen.

När det gäller den halva miljarden till speciallärare ska man komma ihåg att en halv miljard gäller för 2016. Detta år är det aningen mindre pengar. Den typen av satsning har vi inkluderat i vårt lågstadielyft – där har vi en skillnad. Därtill har vi examenspremien, som regeringen inte har.

Anf. 63 ERIK BENG TZBOE (M):

Herr talman! Det är onekligen olyckligt med missförstånd i politiken – när man inte riktigt förstår varandra och man verkar prata olika språk och se olika saker. Det är extra olyckligt när det verkar som att någon medvetet försöker bidra till det genom att ge sken av det kanske är nya friska miljarder när det inte är det eller att man ska genomföra reformer som man sedan faktiskt inte föreslår.

Det är precis detta jag menar. Du står gärna här i kammaren och vill ha besked om vad vi tycker om reformer som vi inte riktigt vet var de kommer ifrån, Gustav Fridolin.

När man skriver debattartiklar, när miljarder kastas hit och dit och när det är oklart vad som gäller blir det svårt att samarbeta. Det blir svårt att vara konstruktiv, och vi tvingas skriva interpellationer och fråga vad som egentligen gäller så att vi kan lämna besked framöver om hur vi uppfattar vad ni tycker om saker och ting. Det vore mycket enklare om regeringen ärligt sa vad man tycker och vilka förslag man faktiskt har. Då skulle det bli lättare att samarbeta.

Jag blir inte klokare när det gäller den tioåriga grundskolan. Vill utbildningsminister Gustav Fridolin hellre ändra lärarutbildningen för förskollärare och ändra skollagen än att göra förskolan till en del av grundskolan och därmed lösa problemet? Då får man nämligen på plats det lagstadgade stödet för de tidiga insatser som borde ges.

Det är jättebra att vi i den här debatten kan klargöra att det nya så kallade lågstadielöftet till stora delar egentligen är Alliansens lågstadielyft. Bra politik är bra politik var den än kommer ifrån.

Men låt oss förtydliga och sammanfatta debatten. Man döper alltså om Alliansens 2 miljarder och använder dem till samma sak. Det är en viktig satsning för att vända kunskapsresultaten i skolan, men det hade varit önskvärt om regeringen kunde vara rak och tydlig med det. Då hade vi

vetat vad som hade kunnat gälla. Då hade vi inte behövt ägna kvällen åt att diskutera vad ni egentligen föreslår utan i stället fokusera framåt.

På så sätt hade vi kunnat undvika den förvirring som uppstått kring om regeringen vill anmäla sig till *Lyxfällan* för att använda pengarna dubbelt eller till Allmänna reklamationsnämnden för falsk marknadsföring.

Anf. 64 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! I politiken finns väl någonstans det som klassas som medvetna missförstånd. I den debattartikel vi skrev var vi tydliga med vad den handlade om, nämligen hur vi ska se till att pengarna verkligen landar ute i klassrummen och gör skillnad där.

Vi vet alla att statliga insatser som gjorts tidigare av olika regeringar inte alltid har landat på de skolor och hos de elever som behöver det allra bäst. Därför måste man arbeta fram en konstruktion för hur man ska göra detta, och det var den vi presenterade i debattartikeln.

Vad jag förstod av det svar som lämnades av de borgerliga företrädarna i utbildningsutskottet fanns det inga missförstånd kring vad artikeln handlade om, utan det var en sådan konstruktion. Snarare utvecklade det sig till en allmän budgetdebatt om de stora ekonomiska prioriteringarna, så som den här debatten har gjort lite grann.

I vårt lågstadielöfte ingår ett par olika delar. Jag kan konstatera att vi är överens när det handlar om fler anställda under de tidiga åren. Det behövs 2 miljarder och statliga insatser för att detta ska landa bra ute i skolorna.

När det handlar om speciallärare och specialpedagoger och den ytterligare halva miljard som vi vill avsätta helt till att fler ska utbilda sig till speciallärare och specialpedagoger och för att kommunerna ska kunna anställa dessa saknas den halva miljarden i er budget. Ni hade en examenspremie med en betydligt lägre summa – jag tror att det var knappt 30 miljoner.

Jag hoppas att detta finns med i de vårbudgetförslag ni lägger fram framöver så att vi kan bli överens också där och inte behöver stå här med olika summor. Just nu har vi lite mer, men vi har båda ansatsen att anställa fler än tidigare år.

När det gäller förskoleklassen tycker vi att förskollärare är akademiskt utbildade experter på att möta små barn och små barns lärande och att förskollärare ska få jobba tillsammans med grundskollärare i förskoleklassen.

Vi vill ha en läsa-skriva-räkna-garanti. Jag hör att det finns möjligheter att arbeta tillsammans där.

Den fråga jag inte har fått svar på – men vi kommer att mötas fler gånger – är den satsning på att höja lärares löner som vi vill göra: 3 miljarder på årsbasis från och med 2016. Jag hoppas att vi kan bli överens om den också. Det vore väldigt bra för skolornas medarbetare.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 11 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner
2014/15:96 Säkring av bevis vid Konkurrensverkets platsundersökningar
2014/15:108 Några ändringar i vapenlagen
2014/15:110 Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 13 april

2014/15:499 Stängning av kontor i Sankt Petersburg

av *Hans Wallmark* (M)

till statsrådet Kristina Persson (S)

2014/15:500 Villkor för det palestinska biståndet

av *Mikael Oscarsson* (KD)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:501 Hälsoeffekter av slopandet av den borte tidsgränsen

av *Lotta Finstorp* (M)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2014/15:502 Breddning av det nordiska försvarssamarbetet

av *Hans Wallmark* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2014/15:503 TTIP:s betydelse för säkerhetspolitiken

av *Hans Wallmark* (M)

till statsminister Stefan Löfven (S)

§ 13 Anmälan om fråga för skriftligt svar

Följande fråga för skriftligt svar hade framställts:

den 13 april

2014/15:409 Bisfenol A

av *Lena Ek* (C)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 8 april

2014/15:353 Uppkörningsköer för att ta körkort

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2014/15:367 Vattenfall och vindkraft

av *Sofia Arkelsten* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2014/15:366 Vattenfall AB:s brunkolsverksamhet

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2014/15:371 Eftersöksjägare som hamnar i kläm

av *Monica Haider* (S)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2014/15:372 Brottn mot barn

av *Ellen Juntti* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2014/15:378 Förbättrad mobiltäckning

av *Erik Ottoson* (M)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

2014/15:379 Beredningen av den aviserade postutredningen

av *Erik Ottoson* (M)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

2014/15:381 Unga tjejers tillgång till preventivmedel

av *Karin Rågsjö* (V)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

den 10 april

2014/15:383 Skatteverkets kontor i Hudiksvall

av *Margareta B Kjellin* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:384 Skatteverkets kontor i Mariestad

av *Cecilia Widegren* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:385 Ägarprövningsutredningens uppdrag

av *Margareta Cederfelt* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2014/15:388 Besöksnäringen

av *Isabella Hökmark* (M)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

§ 15 Kammaren åtskildes kl. 18.38.

Förhandlingarna leddes

av förste vice talmannen från sammanträdets början till och med § 8
anf. 33 (delvis),

av tredje vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.54 och

av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

TUULA ZETTERMAN

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

§ 1 Aktuell debatt om tillgång till statlig service i hela landet	1
.....	1
Anf. 1 ANNIE LÖÖF (C).....	1
Anf. 2 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	1
Anf. 3 ULF BERG (M).....	3
Anf. 4 ANDERS FORSBERG (SD).....	4
Anf. 5 EMMA NOHRÉN (MP).....	6
Anf. 6 ANNIE LÖÖF (C).....	8
Anf. 7 HÅKAN SVENNELING (V).....	9
Anf. 8 SAID ABDU (FP).....	11
Anf. 9 MAGNUS OSCARSSON (KD).....	13
Anf. 10 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	14
Anf. 11 ULF BERG (M).....	15
Anf. 12 ANDERS FORSBERG (SD).....	16
Anf. 13 EMMA NOHRÉN (MP).....	17
Anf. 14 ANNIE LÖÖF (C).....	18
Anf. 15 HÅKAN SVENNELING (V).....	19
Anf. 16 SAID ABDU (FP).....	21
Anf. 17 MAGNUS OSCARSSON (KD).....	21
Anf. 18 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	22
Anf. 19 ULF BERG (M).....	22
Anf. 20 ANDERS FORSBERG (SD).....	23
Anf. 21 EMMA NOHRÉN (MP).....	23
Anf. 22 ANNIE LÖÖF (C).....	24
Anf. 23 HÅKAN SVENNELING (V).....	25
Anf. 24 SAID ABDU (FP).....	25
Anf. 25 MAGNUS OSCARSSON (KD).....	26
Anf. 26 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	26
§ 2 Justering av protokoll	27
.....	27
§ 3 Anmälan om ny riksdagsledamot	27
.....	27
§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	27
.....	27
§ 5 Anmälan om faktapromemoria	28
.....	28
§ 6 Ärenden för bordläggning	28
.....	28
§ 7 Svar på interpellation 2014/15:418 om grundutbildningen till läkare	28
.....	28
Anf. 27 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	28
Anf. 28 FINN BENGTSSON (M).....	29
Anf. 29 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	30
Anf. 30 FINN BENGTSSON (M).....	31

Anf. 31 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	32
Anf. 32 FINN BENGTSSON (M).....	32
§ 8 Svar på interpellation 2014/15:454 om Mittuniversitetet i Härnösand.....	33
Anf. 33 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	33
Anf. 34 EMIL KÄLLSTRÖM (C)	33
Anf. 35 JASENKO OMANOVIC (S)	34
Anf. 36 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	35
Anf. 37 EMIL KÄLLSTRÖM (C)	36
Anf. 38 JASENKO OMANOVIC (S)	37
Anf. 39 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	37
Anf. 40 EMIL KÄLLSTRÖM (C)	38
Anf. 41 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	38
§ 9 Svar på interpellation 2014/15:436 om statliga jobb ute i landet.....	39
Anf. 42 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	39
Anf. 43 ANETTE ÅKESSON (M).....	39
Anf. 44 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	40
Anf. 45 ANETTE ÅKESSON (M).....	41
Anf. 46 JASENKO OMANOVIC (S)	42
Anf. 47 HELENA BOUVENG (M)	43
Anf. 48 ERIK ANDERSSON (M)	43
Anf. 49 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	44
Anf. 50 ANETTE ÅKESSON (M).....	45
Anf. 51 JASENKO OMANOVIC (S)	45
Anf. 52 HELENA BOUVENG (M)	46
Anf. 53 ERIK ANDERSSON (M)	46
Anf. 54 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	46
Ajournering	47
Återupptagna förhandlingar	47
§ 10 Svar på interpellationerna 2014/15:383 och 474 om Lågstadieöföftet och Lågstadieöföftet.....	47
Anf. 55 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	47
Anf. 56 IDA DROUGGE (M)	49
Anf. 57 ERIK BENGTZBOE (M).....	50
Anf. 58 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	51
Anf. 59 IDA DROUGGE (M)	52
Anf. 60 ERIK BENGTZBOE (M).....	53
Anf. 61 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	54
Anf. 62 IDA DROUGGE (M)	55
Anf. 63 ERIK BENGTZBOE (M).....	56
Anf. 64 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	57

§ 11 Bordläggning	57
§ 12 Anmälan om interpellationer	58
§ 13 Anmälan om fråga för skriftligt svar	58
§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor	58
§ 15 Kammaren åtskildes kl. 18.38.	59

Tryck: Elanders, Vällingby 2015